

ZBORNİK OB 50-LETNICI PLANINSKEGA DRUŠTVA ČRNUČE

VSEBINA

Naših petdeset let in drugi letošnji planinski jubileji	2
Kronika društva	4
Planinska sekcija Osnovne šole Maksa Pečarja Črnuče	14
Planinska sekcija Osnovne šole Danile Kumar Stožice	15
O prijateljstvu - spomin na Cirila Merčuna	17
Spomin na planinca Toneta Merčuna	19
Planinsko društvo Črnuče danes	20
Izletniški odsek	22
Mladinski odsek	23
Planinska sekcija Osnovne šole Maksa Pečarja Črnuče	24
Alpinistični odsek	30
Športno-plezalna sekcija	34
Kajak-kanu sekcija	35
Planinski dom na Mali planini - Črnuški dom	37
Črnučani na vulkanu Erciyes	43
Društvu za rojstni dan - od Črnuč do Triglava	45
O Piparjih malo drugače	53
Zapisi iz Tibeta in Nepala 2003	56
Vabilo k včlanitvi v PD Črnuče	60
Priznanja društva in PZS prizadevnim članom in organizacijam	61
Zahvala sponzorjem, donatorjem in prostovoljcem	63

Jure Božič

NAŠIH PETDESET LET IN DRUGI PLANINSKI JUBILEJI

Iz društvenih arhivov ni razbrati, ali prvi pristop na Mount Everest, ki sta ga leta 1953 kot prva opravila Edmund Hillary in Tenjing Norge Sherpa, naključno sovpada z rojstnim dnevom našega planinskega društva, ali pa je ta veliki svetovni dogodek kakorkoli vzpodbudil ustanovitev Planinskega društva na Črnučah. Ker pa se je tega leta ustanovilo v Sloveniji še nekaj drugih planinskih društev, lahko domnevamo, da so ti dogodki medsebojno povezani.

Petdesetletnico Planinskega društva Črnuče bomo člani društva s svojimi prijatelji in gosti počastili pri svojem planinskem domu na Mali planini. Na prireditvi se bomo spomnili še dveh pomembnih planinskih obletnic: 55-letnice Planinske zveze Slovenije (PZS) in 110-letnice Slovenskega planinskega društva (SPD) in s tem organiziranega planinstva v Sloveniji. Slovensko planinsko društvo, ki je bilo na pobudo Piparjev ustanovljeno leta 1893, je v tistem času budilo narodno zavest in z nemško-avstrijskim društvom tekmovalo za prevlado v slovenskem gorskem svetu. Člani tedanjega društva so gradili in markirali planinska pota in postojanke in postavili temelje sedanjemu organiziranemu planinstvu. V obdobju med obema svetovnima vojnama se je predvojno delovanje organiziranega planinstva razširilo še na športno-alpinističnem in kulturnem področju. Z ustanovitvijo PZS po drugi svetovni vojni pa se je začel množičen razcvet planinske dejavnosti na slovenskem. Ustanavljala so se planinska društva in odseki, gradile so se planinske postojanke in pota, vrstili so se alpinistični podvigi, ... In tako smo tudi Črnučani pet let po ustanovitvi slovenske krovne organizacije dobili svoje planinsko društvo.

Petdesetletnica društva je priložnost, da se ozremo po doseženem v minulih letih in si poiščemo cilje, ki jim bomo sledili v prihodnje. Uspehov, na katere

smo lahko ponosni, je bilo veliko. Društvo je združevalo različne generacije ljubiteljev planinstva in alpinizma. Člani društva smo razvili in gojili mnoge dejavnosti, ki so združene v različnih odsekih društva. Najpomembnejša dejavnost je bila vsa leta izobraževanje članov društva, še posebej najmlajših, pri katerih smo razvijali odnos do planinstva ter zdravju in okolju varnega sožitja z gorsko naravo. V letih udarnišтва smo zgradili svoj planinski dom na Mali planini, ki ga kljub zelo težkim časom z velikimi napori še vedno vzdržujemo in ohranjamo v svoji funkciji.

Žal našega društva ne krasijo samo uspehi. Vsakodnevno nas spremljajo tudi različne težave, večina pa jih izvira iz problema premajhnega števila članov, še posebej aktivnih. Ob naši petdesetletnici, ko društvo šteje 155 članov, moramo žal ugotoviti, da je članstvo v našem društvu od leta 1970 do leta 2000 stalno upadalo. Okoli leta 1970 smo tako imeli več kot 940 članov. Če upoštevamo dejstvo, da je število Črnučanov v teh letih naraslo s 5.000 na 14.000, je podatek o našem članstvu še bolj žalosten. Vseh razlogov za to žal ne moremo iskati samo v spremenjenih družbenih razmerah, nekaj jih je prav gotovo tudi v društvu samem in te bomo poskušali odkriti in odpraviti. Spodbuja nas podatek, da v zadnjih treh letih število članov društva spet počasi narašča.

Glavni cilji za prihodnje delovanje društva:

- povečati število članov društva,
- obveščati krajanje o delovanju društva in njegovem poslanstvu,
- izobraževati strokovne kadre (mentorje, vodnike, inštruktorje...) v okviru akcij PZS,
- ustanoviti planinsko sekcijo v vrtcu Črnuče,
- izvajati in krepiti vse vrste planinskih aktivnosti v odsekih in sekcijah društva,
- vzdrževati planinski dom na Mali planini in planinske poti na Rašico in
- zagotoviti vire financiranja za normalen obstoj društva.

Pred nami je veliko različnih ciljev. Družno jih bomo lažje dosegli, zato vabimo vse ljubitelje planinstva, da se nam pridružite v našem društvu.

Nace Perne

KRONIKA PLANINSKEGA DRUŠTVA ČRNUČE

Kako sestaviti mozaik, ko manjka toliko kamenčkov? Saj smo tudi kaj zapisali, pa tega nismo shranili, očuvali, kratko malo je nekje obležalo in ob prvem pleskanju stanovanja romalo v smeti. No, pa vendar ni tako hudo. Za 50 let nazaj nas spomin še ni zapustil, še imamo nekaj dedov, ki so bili takrat zraven. Leta 1953 je bilo ustanovljeno Planinsko društvo Črnuče.

Začelo se je že mnogo prej, pred drugo svetovno vojno v Kraljevini Jugoslaviji, ali pa že v rajnki Avstroogrski. Ko so leta 1893, torej 60 let prej, ustanovili Slovensko planinsko društvo, je bil že takrat kakšen Črnučan zraven, kdo ve?

Zagotovo pa vemo, da so Črnučani že po letu 1930 pridno zahajali »na pvanino«. Pod tem pojmom so mišljene Velika, Mala in Gojška planina. Kam drugam pred drugo svetovno vojno Črnučani niso zahajali, če izvzamemo Šmarno goro, Rašico, Brezje in Višarje ter Limbarsko goro, kamor so hodili molit za zdravo pamet.

Planina ima že več kot 500-letno pastirsko zgodovino in kdor pride »go«, ga začara pogled na arhaične stanove s kuliso Grintovcev v ozadju. To je kraj, ki je s svojo lepoto privabljal živelj pod Kamniškimi planinami, kakor so nekoč rekli Kamniškimi ali Savinjskim Alpam. Pred vojno na Planini ni bilo planinskih koč, bili so le pastirski stanovi, ki so dajali zavetje naključnim prišlekom. Izhodišče za Planino je bila Stahovica. Do nje so si Črnučani pomagali s kolesom ali pa s hlaponom do Kamnika in še uro peš do izhodišča. Črnučani so običajno prenočili v Gradišnikovi bajti ali »pri Johanki«, kakor so imenovali enega od stanov. Leta 1935 ustanovljena DPD Svoboda je imela smučarsko sekcijo in njeni člani so bili najpogostejši obiskovalci Planine. Med drugo svetovno vojno so bile, z izjemo dveh, vse pastirske kočice na Planini požgane in obisk je za nekaj časa zamrl, ker so bile vse moči usmerjene k povojni obnovi. Dokler Črnučani nismo imeli svojega planinskega društva, smo bili včlanjeni v PD Domžale in PD Ljubljana Matica.

Na pobudo predvojnih planincev, g. Mihe Rodeta, g. Martina Petriča in drugih je bilo leta 1953 ustanovljeno Planinsko društvo Črnuče.

Prvi upravni odbor so sestavljali:

- Predsednik: Miha Rode
- Tajnik: Martin Petrič
- Blagajnik: Ivo Pirnat
- Člani: Marjan Rode, Milan Brinovec, Janez Čebulj, Janez Grčar, Stane Zakotnik, Herman Čertanc in Venčeslav Koderman.

Ob tem ne smemo pozabiti, da je istega leta PD Domžale dogradilo in odprlo dom na Mali planini. G. France Erjavšek je že prej, kmalu po vojni, postavil dovolj veliko leseno planinsko kočo na Mali planini in jo nekaj časa tudi sam oskrboval. Ko so se okoli leta 1953 družbene razmere spremenile (nacionalizacija in omejevanje osebne pobude), so črnuški planinci pohiteli in se z g. Erjavškom dogovorili za najem koč ter jo spomladi 1954 že pričeli uporabljati. Prvi denar za najem koč je prispevala takratna občina Črnuče (OLO Črnuče). Oprema koč je bila za današnje razmere zelo skromna. Namesto žarnic so svetile sveče in petrolejka, voda je bila v škaflu,

Maks Pečar in Cene Štupar na Veliki planini, 15. 4. 1933

Smučarska sekcija Svobode Črnuče v Planici, 1940

Udeleženci čistilne akcije pred Erjavškovo kočjo na Mali planini, 1954

ki je stal v veži in smo jo nosili z deset minut oddaljenega studenca - Curle, če se je sploh natekla v korito. Na koncu hodnika je bilo stranišče »na štrbunk«, ki smo ga uporabljali le v slabem vremenu, drugače smo se posluževali zunanjega za hlevom, ki je bil bolj zračen. Najprijaznejši prostor v koči je bila kuhinja. Zidan štedilnik, v kotu miza in klopi, zaboj za drva in z zaveso zagrnjena zasilna shramba. Spodaj je bila tudi jedilnica, ki je bila hladna in pusta in smo jo le redko uporabljali. Mnogo raje smo se gnetli v kuhinji, ki je izžarevala domačnost in toplino. Na podstrehi je bilo v dveh sobah 30 ležišč. Manjša nad kuhinjo je imela 7 ležišč in je bila toplejša, ker jo je segreval dimnik, ki je bil speljan skoznjo. Dve manjši sobi sta bili še v pritličju. Tisto za kuhinjo je imel lastnik Erjavšek za sebe, kadar je prišel na planino, druga za jedilnico, ki je pozneje dobila ime »f kamra«, je imela 2 ležišči in je služila bolj za skladišče kot za spanje, saj je imela pod pokrovom manjšo klet, ki je bila dovolj hladna, da je v njej obstalo meso in mleko. Vhod v drvarnico je bil na koncu hodnika, da ni bilo treba pozimi okoli koč po mrazu in snegu, čeprav je imela drvarnica še en vhod na zahodni strani koč. Drvarnico smo si delili z g. Erjavškom in nemalokrat se je zgodilo, da smo kurili njegova polena. Saj smo imeli poleti akcije, na katerih smo pripravljali kurjavo za zimo, vendar se je vsako zimo pokazalo, da smo pokurili več kot smo poleti navlekli skupaj. Ko je g. Erjavšek opazil, da smo načeli njegovo zalogo drv, je pisal družstvo ostra protestna pisma in pošiljal račune za pokurjena drva. Običajno po tretjem pismu, ko je že grozil, da bo zamenjal ključavnico, se je k njemu odpravila

Skupina črnuških planincev na Mali planini 1958

delegacija upravnega odbora in po nekaj kozarcih je bil spor hitro in ugodno rešen za obe strani. Nekaj smo dodali k najemnini ali pa obljubili, da bomo pokurjeno nadomestili. Ta zgodba se je vlekla ves čas najema Krčmarjeve kočice, kakor se je reklo pri Erjavšku, ki je imel v Stahovici manjšo gostilno. Nekoč se je zgodilo, da je v veži strohnel lesen pod in g. Erjavšek je od društva zahteval, da ga zamenja, ker so Črnučani krivi, da so čez les položili nekakšen linolej. Bilo je v času, ko so gradili turistično naselje za Gradiščem in tam je bilo zloženih več skladovnic desk, ki so se kar same ponujale. Neke sobote smo v Domžalskem domu čakali do polnoči, da je planina zaspala, potem pa v akcijo. »Sposodili« smo si 10 primernih desk in vsak je z eno ali dvema na rami korakal v zavetju teme po Poljanskem robu proti Erjavškovi koči. Bilo je okoli dveh zjutraj, ko je izza hriba prikukal zadnji krajec, nosači pa vzporedno z Domžalskim domom. Čeprav osvetljeni, smo les srečno prinesli do kočice in ga še isti dan vgradili. Takrat smo si zapomnili, da zadnji krajec vzhaja po polnoči.

Nekako do leta 1960 je v društvu telesa želja, da bi kočico odkupili in tudi lastnik je soglašal s to namero. Zato smo leta 1958 zgradili rezervoar za deževnico in položili kovinske cevi za električno napeljavo. Gradnja rezervoarja je bila nekakšen uvod v udarništvu, ki je sledilo pozneje. Stvari so se potem obrnile drugače.

Režim v koči je bil dokaj preprost. Kdor je hotel bivati v koči več dni, se je prijavil pri gospodarju in dobil ključ od kočice. Če je bilo za isti rok več interesentov, so se med seboj dogovorili. Za prebivanje v koči je bila določena ugodna cena in uporabnik je znesek poravnal pri blagajniku, ko se je vrnil s Planine. V koči je bila vpisna knjiga, kamor je vsak vpisal svoj prihod, odhod ter opažanja v koči. Obstajal je hišni red, ki je predpisoval ukrepe za ohranjanje čistoče, požarne varnosti in premoženja. Hrano je vsakdo prinesel s seboj in če ni vsega porabil, je moral ostanek odnesti domov, da se v koči ne bi zaredili glodalci. Na ta način so mnogi člani društva preživljali dopust, študenti so se pripravljali za izpite, drugi so hodili na smučarjivo, šolska mladina Črnuč je ob pomoči Zveze prijateljev mladine preživljala po en teden v počitniški koloniji. V eni skupini je bilo največ 30 udeležencev skupaj s kuharicami in spremstvom, ker več prenočišč ni bilo. Šolske kolonije v stari koči so se vrstile od 1956. do 1962. leta in so bile neke vrste planinska šola, kjer so otroci spoznavali pastirsko življenje, hojo po gorah, planinsko rastlinje in v malem tudi vremenske razmere v sredogorju. Marsikom je bil to prvi stik s planinskim svetom in je ostal zvest goram vse življenje.

Nekaj članov društva se ni zadovoljilo le s planino in so se lotili pravih gorniških tur v Kamniških in Julijskih Alpah. Še pred ustanovitvijo lastnega društva je nekaj Črnučanov delovalo v AO PD Domžale. Milan Brinovec je postal gorski vodnik in leta 1949 z nekaj kolegi preplezal Slovensko smer v Severni triglavski

steni. Na zahtevnejše ture so se podajali takrat planinci, stari od 20 do 25 let in prehodili mnogo takrat slabo zavarovanih visokogorskih poti. Vsakoletna tura na Triglav je bila nenapisano pravilo.

Avgusta 1955 so gore med Črnučani zahtevale prvo žrtev. Nad kočo na Korošici se je smrtno ponesrečil 24-letni Tone Merčun. Ta nesreča je mlado društvo močno pretresla. V njegov spomin Črnučani še zdaj vsako prvo soboto v avgustu prižgejo svečo pri spominski plošči na Korošici.

Za društvo prelomno je bilo leto 1960, ko je na čelo društva prišel g. Metod Lampič in je bil predsednik več kot 20 let ter za društvo živel do prerane smrti leta 1986. Metod je bil motor, gonilna sila, animator, magnet, ki je vlekel, včasih ukazoval in neizprosno, vendar vedno Črnučan s srcem. Pod njegovim predsednikovanjem je število članov društva naraslo prek 900, ustanovljene so bile planinske sekcije v Elmi, Energoinvestu, Avtoobnovi, Belinki, Teolu, TKGju, pionirski sekciji na osnovnih šolah Maksa Pečarja na Črnučah in Danile Kumar na Ježici, ustanovljen je bil alpinističen odsek, aktiven je bil mladinski odsek in odsek za varstvo narave. Leta 1962 smo zasadili prvo lopato za novi planinski dom na Mali planini na razgledni terasi nad pastirskimi stanovi. Priprave so se začele že nekaj let prej in zraven je sodeloval arhitekt Vlasto Kopač, ki je bil nekakšen zaščitnik in »urbanist« Velike planine. Z Metodom sta izbrala lokacijo in se dogovorila o velikosti in

Pred Erjavškovo kočo na Mali planini 1961

tipu objekta. Po prvotnem načrtu naj bi zgradili kočo, podobno tistim, ki so jih po Kopačevih načrtih gradili v turističnem naselju med Šimnovcem in Gradiščem. Kdaj in zakaj je prišlo do spremembe načrta, še zdaj ni čisto jasno. Izkop za klet in temelje po Kopačevem načrtu je bil že skoraj končan, ko je društvo naročilo mlademu arhitektu Andreju Kovaču nov načrt za večji in v celoti zidan planinski dom, ki je bil po florisu in višini večji od Kopačevega tipskega projekta. Metod je trdil, da je občina Kamnik zahtevala zidan in ognjevaren objekt, nekateri ustanovni člani pa, da je bila sprememba načrta Metodova odločitev in so zaradi nesoglasij prenehali z delom v društvu. Na njihovo mesto so v upravni odbor prišli novi člani, ustanovljen je bil gradbeni odbor, ki je vodil in usklajeval akcije in pridobival materialna in finančna sredstva za gradnjo. Takratna občina Črnuče je malo pred ukinitvijo oziroma združitvijo v občino Bežigrad podprla gradnjo z dotacijo v znesku 500.000 dinarjev in s temi sredstvi smo začeli. Že marca 1962 je društvo od posestnika Ivana Rotarja odkupilo čez 30 m³ smrek, ki so jih člani društva posekali in s pomočjo g. Jožeta Flerina in njegovih konj zvelkali iz gozda in odpeljali na žago v Domžale. Tam so jih zrezali v deske in plohe, ki so jih zložili v dve veliki kopi za združnim domom na Črnučah.

Julija 1962 je dijak 2. letnika GTŠ Nace Perne zakoličil objekt in postavil gradbeni profil. Šele takrat se je pokazalo, kakšnega projekta smo se lotili. Na zahodni

Proslavitev 35-letnice društva pred Črnuškim domom 1988

Prve lopate za novi dom 1962

Betoniranje sten v kleti 1963

Betoniranje druge plošče 1966

strani so bile deske v terenu, na vzhodni pa več kot 2,5 m od tal, tlorisna površina novega doma je bila 10 x 13 m. Še isti dan smo nadaljevali z izkopom. Kar je bilo zemlje, smo jo nasipali v dolinico na vzhodni strani doma in iz skal gradili suho škarpo. Delovne akcije na izkopu so bile vsako nedeljo v juliju, avgustu in septembru. Včasih se je zbralo 10 prostovoljcev, včasih manj, zgodilo se je, da je kakšen dan kdo sam glodal v skalo. Dokler je šlo, smo napredovali s krampi, lopatami in železnimi drogovi. Ko je ostala samo živa skala, smo naročili minerja iz Rudnika kaolina, da je zminiral in zrahljal skalo. Konec septembra 1962 je bil izkop za klet v grobem končan. Ves pesek, ki smo ga pridobili z izkopom, smo zvozili na deponijo za kasnejše betoniranje. Na začetku šolskih počitnic leta 1963 je mladinska brigada, ki jo je sestavljalo 8 osmošolcev, starih od 15 do 16 let, v enem tednu nakopala čez 230 samokolnic peska v okolici koč. Peska, ki smo ga dobili z izkopom kleti in

delom brigade, je bilo dovolj za pripravo betona za obod in prvo ploščo. Poleti 1963 smo začeli z betoniranjem temeljev in kletnih zidov. Beton smo mešali na roke, vodo smo v vedrih nosili iz kotanje pod domom, za opaže smo porabili leseno embalažo za transformatorje, ki jo je odstopil črnuški Energoinvest.

Ko na Planino še ni bilo vozne poti kot danes, smo ves cement, les in ostali material pripeljali s tovorno žičnico, ki jo je za svoje potrebe postavilo PD Domžale, ko je gradilo dom. Žičnica, ki je imela lesene stebre, se je začela pri Žagarju v Črni, peljala mimo doma na Kisovcu in imela končno postajo v veliki leseni lopi na prostoru med Domžalskim in Jarškim domom, kakih 200 m od našega gradbišča. Težko si danes predstavljamo, koliko usklajenih akcij je bilo potrebnih, da je prišel material s Črnuč do žičnice in do novega doma z vsem vmesnim pretovarjanjem in na koncu še prevoz s samokolnico do gradbišča. Žičnica je po dogovoru vozila tudi nahrbtnike za planince, ki so prišli na Planino na dopust, in oskrbovala pastirje in bajtarje. Za sporazumevanje med spodnjo in zgornjo postajo je bila vzpostavljena telefonska linija z vojaškim telefonom. Zadnji material, ki smo ga pripeljali z žičnico, je bil leta 1966 les za ostrešje. Že pozimi 1968 so se dotrajani stebri podrli in žičnica je padla. Jeklene vrvi so še dolgo ležale na trasi, dokler jih niso pred nekaj leti potegnili v dolino.

Prva plošča doma je bila zalita septembra 1963. Za vse delo, vključno s prvo ploščo, so člani društva opravili preko 2500 prostovoljnih delovnih ur. Leta 1964 je gradnja počivala, niso pa počivali člani, ki so zbirali denar za nadaljevanje del. V ta namen smo organizirali 3 planinske veselice, prosili za dotacije po podjetjih in pritisnili na občino Bežigrad, da je iz sredstev ZPM in ZTKO zagotovila redno financiranje gradnje. Brez osebne vpliva predsednika Metoda Lampiča in njegovih poznanstev med takratno politično strukturo na občini z dotacijami ne bi bilo nič.

V letu 1965 je gradnja spet stekla. Podjetje Gradis je društvu posodilo drobilec kamenja in stroj za izdelavo betonskih kvadrovcev. Na Planino smo poslali stalno gradbeno ekipo, ki so jo sestavljali zidar Husein (Huso) in dva delavca s Kosova. Kamenje, ki smo ga dobili z izkopom za rezervoarje in nakopali v okolici, smo zdrobili v pesek, naredili betonske zidake in pozidali dom do vrha. Jeseni 1966 je bilo postavljeno ostrešje in streha pokrita z eternitom. Čeprav so večino dela od prve plošče naprej opravili profesionalci, je bilo opravljeno še veliko prostovoljnih ur pri organizaciji transporta in v »horuk« akcijah, da je delo nemotoma teklo. Najbrž bi bilo krivično, če bi hoteli naštetih najzaslužnejše posameznike, ker bi gotovo koga pozabili, prezrli ali postavili na napačno mesto, zato mislimo, da je najbolje, da se vsem graditeljem doma iz srca zahvalimo za njihov prispevek, čeprav vemo, da mnogih ni več med nami.

Leta 1967 se je dalo v domu že za silo prenočiti. Na delu so bili inštalaterji elektrike, vodovoda, centralnega ogrevanja, keramičarji, pleskarji, mizarji in kdo ve kdo še. Nekoč se je zgodilo, da je električarjem zmanjkalo razdelilnih plastičnih doz in

so poslali »Gameljca« v dolino po nove in mu obljubili, da če jih prinese do polnoči, bodo z delom nadaljevali v noč. Doze so bile na Planini res nekaj minut pred polnočjo, a »štromarjem« še na misel ni prišlo, da bi tisto noč zapustili mokro mizo v Jarškem domu. To je le ena od prigod, ki so se dogajale med gradnjo.

Dom je bil končno predan namenu leta 1970, čeprav uradne otvoritve, o kateri smo toliko govorili med gradnjo, nikoli ni bilo. Bili so le delni likofi, ko smo pognali peč za centralno ogrevanje ali prižgali nov štedilnik v kuhinji. Pomembno je le, da je dom začel služiti namenu, čeprav smo uporabno dovoljenje pridobili šele leta 1998.

Prvi oskrbnik doma je bil g. Janez Mehle, ki je zdržal tri leta, nato sta sledila Sandi in Vera, pa g. Alojz Ovijač in prostovoljci, med katerimi naj omenimo g. Janeza Slabanjo, potem šest let ga. Majda Rejic in za njo štiri leta g. Kolman Kovačič.

Prva leta je dom služil namenom, za katere so bila porabljena občinska sredstva. Vrstile so se letne in zimske šole v naravi, bivanje tabornikov in celo zimovanje reških šolarjev. Vse te dejavnosti so počasi zamrle, ker je bilo nekaj zim brez snega in ker so drugi objekti nudili višji standard, kot je npr. avtobusni dostop, plavalni bazen...

Oblaganje opaža na fasado 1970

Osnovne dejavnosti društva gradnja doma ni pretirano zavrta. Mladinski in alpinistični odsek ter pionirski sekciji na šolah so normalno delovali po letnih programih z vsemi nihanji, ki jih prinaša čas in menjava generacij. Mogoče je v kroniki malo večji poudarek na gradnji doma, vendar mislimo, da je bil vedno dom tisti magnet, ki nas je povezoval in družil.

Število članov društva je od leta 1970, ko je društvo doživelo razcvet, počasi padalo. Vedeti moramo, da je bilo leta 1953, ko je bilo ustanovljeno društvo, na Črnučah okoli 900 prebivalcev, ki so se v večini med seboj poznali, danes pa številka presega 14 000 na Črnučah živečih ljudi, ki so tako rekoč anonimni in jim kraj predstavlja le spalnico. Tako na Črnučah živijo himalajci, pisci planinske literature, alpinisti, turni smučarji in mnogi aktivni planinci, ki so člani našega društva, čeprav se ne udeležujejo društvenih akcij. Tudi izleti v gore niso več tako množični kot nekoč, ko nas je bilo na izletu tudi čez 30. Večinoma prevladujejo družinski izleti ali izleti znancev, ki v analih društva niso zajeti.

Tako se je članstvo v zadnjih letih ustalilo pri številki 120 do 150, kar je posledica tudi tega, da poverjeniki ne pobirajo članarine od vrat do vrat, ampak plačajo članarino le tisti, ki jo res potrebujejo. Kljub povedanemu v zadnjih letih spet beležimo porast števila članov društva, kar nam vliva veselje za naše prihodnje delo.

V 50-ih letih je društvo v gorah izgubilo 4 svoje člane:

1955 - Tone Merčun na Korošici

1982 - Tone Zajc, alpinistični pripravnik, v steni Vežice

1996 - Ciril Merčun v steni Begunjščice

2000 - Slavka Brinovec pod Velikim vrhom na Košuti

Predsedniki Planinskega društva Črnuče v 50-ih letih:

1953 - 1959 Miha Rode

1960 - 1978 Metod Lampič

1979 - 1980 Nace Perne

1980 - 1981 Jože Košir

1981 - 1985 Metod Lampič

1986 - 1995 Danilo Patarčič

1996 - Janez Kutnar

Prvi predsednik
PD Črnuče Miha Rode

Dolgoletni predsednik
PD Črnuče Metod Lampič

Iva Lampič

PLANINSKA SEKCIJA OSNOVNE ŠOLE MAKSA PEČARJA

V zgodnjih petdesetih letih so na pobudo Planinskega društva Črnuče v Osnovni šoli narodnega heroja Maksa Pečarja ustanovili šolsko planinsko sekcijo. V sekcijo so se vključili učenci, ki jih je zanimala narava gora, želja po spoznavanju sredogorskega in visokogorskega sveta, pritegnili pa so jih predvsem lepi, prijetni izleti, ki so jih pripravljali njihovi mentorji in člani Planinskega društva.

Število članov sekcije se je zelo spreminjalo, vendar sekcija do današnjih dni nikoli ni prenehala delovati. Menjavali so se tudi mentorji, ki so s prizadevnostjo skrbeli, da planinska sekcija ni usahnila. Prvi mentor je bila učiteljica Iva Semeja-Lampič, zatem pa učiteljice Mira Rojc, Marija Ogrinc in Ivica Ogrin. Mladi planinci so se navduševali nad prijetnimi sprehodi in izleti. Za izlete so si izbirali privlačne kraje v bližnji okolici in manj zahtevnem hribovitem svetu. Za mlajše planince so bili pohodi na Rašico, Dobeno, Šmarno goro, Mengeško kočo, Katarino, Toško čelo, Janče dovolj zanimivi in zahtevni. Starejši planinci so se lotili daljših in zahtevnejših pohodov. Privlačil jih je čudežno lep gorski svet. Hodili so na Krvavec, Malo in Veliko planino, Kofce, Golico, Nanos in v Logarsko dolino, marsikdaj pa v spremstvu starejših planincev ali staršev tudi na višje vrhove gora.

Prav prijetno je bilo letovanje na Mali planini v majhni planinski kočici, ki jo je mladim planincem za poletni in tudi zimski čas ljubeznivo odstopilo Planinsko društvo Črnuče. V resnici društvo nikoli ni pozabilo na podmladek in še vedno vsestransko skrbi za vzgojo mladega rodu. Pripravljali so zanimiva, mladim primerna predavanja z mnogimi filmi, slikami, diapozitivi in fotografijami. Spremljali so vse planinske izlete. Na predavanjih, pohodih in drugih priložnostih so vedno z vzgledom in besedami navajali mlade planince na lepo, primerno vedenje v naravi, na spoštovanje vsega lepega, predvsem pa na varnost in prijateljstvo v gorah.

Nekateri mladi planinci so postali alpinisti, planinski vodniki, mentorji, aktivni člani, ki svoj prosti čas preživljajo v gorah, nemalokrat pa ga darujejo za obstoj in razvoj planinskega društva. Morda jim je ljubezen in predanost društvu ostala iz rane mladosti. Zahvala za uspešno delo z mladimi in vsestransko pomoč gre predvsem planinskima vodnikoma Janezu Kutnarju in pokojnemu Cirilu Merčunu.

Marija Kržič

PLANINSKA SEKCIJA OSNOVNE ŠOLE DANILE KUMAR

»Živiš v Kadilnikovi ulici, ulici staroste slovenskih planincev, Franca Kadilnika, pa nisi planinka. Ali je to mogoče?« me je vprašal prijatelj Franci Šink. Besede so mi segle globoko v srce in sklenila sem, da si bom nabrusila pete ter se včlanila v Planinsko društvo Črnuče. Ker pa sem učiteljica, sem za planinstvo navdušila tudi svoje učence, najprej iz razreda, nato pa iz vse šole.

Leta 1974 smo ustanovili planinski krožek. Vodile so nas Kadilnikove besede: »ČVRSTE ROKE, DOBRE NOGE, ČISTA GLAVA DOSPO DO VRH TRIGLAVA« ter Kosovelove misli: »SONCE SIJE NA SIVE ROBOVE, KI JIH POLJUBLJA JUTRANJI HLAD, TE SIVE OSTRINE, TE PUSTE VRHOVE, TE IMAM RAD.«

Najprej smo se povzpeli na okoliške vrhove: Rašico, Dobeno, Šmarno goro, Mengeško kočo, Slavkov dom, Katarino, Malo in Veliko planino ter pridobivali nove člane. Naše izlete smo pogosto popestrili z različnimi domiselnimi prireditvami in tekmovanji. Osnovno vodilo pri naših izletih je bilo spoznavanje narave, njenih lepote in varovanje teh vrednot. Lepote jesenskega gozda in paleta vseh barv smo spoznali na vrhovih Kopitnika, Kuma in Lisce. Zimske pravljice smo doživljali na Krvavcu, Snežniku in v Dražgošah.

Sodelovali smo s kulturnimi programi pri PD Rašica (saj veste, dom nam je najbližje), pri PD Železničar (saj veste, vlak nas zastoj popelje v daljave) in pri PD Obrtnik (saj veste, mladi smo mi na Govejku).

Vremščica in Škocjanske jame so nas sprejele v soncu in burji. Razkošje gozda in planinskih trat nas je spremljalo, ko smo se povzpeli na Kum. 100-letnico Cankarjevega rojstva smo obeležili s pohodom na Vrhniko in Planino. Dišala je cvetoča murka, trobil je modri encijan, ko smo šli na Malo planino in v domu podelili prve osvojene bronaste značke PIONIR - PLANINEC. Torej nismo le osvajali slovenskih vrhov, tudi izobraževali smo se. Janez Kutnar in Ciril Merčun sta nas poučevala o hoji in vedenju v gorah. Kettejevo 100-letnico smo proslavili z obiskom njegove rojstne vasice, Prem, in z vzponom na Snežnik.

Pozimi, ko vreme ni bilo najbolj ugodno, smo izkoristili priložnost za ogleda

spomenikov, filmov in diapozitivov ter predavanj o planinski bralni znački, varstvu lepe in zdrave narave, o planinskih poteh in o vremenu predavatelja Filipa Štucina. Vsako leto smo opravili zimski vzpon na Snežnik. Včasih smo ga osvojili z lahkoto, včasih pa, zaradi snega, zametov in burje, zelo težko.

Pripravili smo dve planinski razstavi. Prvo je pripravila Alenka Zupan, vodja bežigradske knjižnice, drugo pa Kancijan Kušar. Prve razstave se je udeležil tudi tedanji predsednik Planinske zveze Slovenije, dr. Miha Potočnik. V kroniko nam je zapisal: »Izredno sem vesel povabila na vašo planinsko razstavo. Zanimanje za lepote planinstva na vaši šoli je vse pohvale vredno. Želim vam veliko veselja in užitkov na vaših bodočih planinskih poteh! Srečno!« Obljubili smo mu: »V hribe! Adijo, mestne sence!«

Navdušenje učencev za hojo po naših prelepih gričih, hribih in gorah pa je ostalo v srcih mnogih mladih planincev, saj so pozneje sami navdušeno hodili in še hodijo po lažjih in težjih planinskih poteh v domovini, mnogi pa tudi osvajajo najvišje vrhove Evrope in drugih celin.

Spominski izlet na Korošico ob 10-letnici društva, leta 1963

Janez Kutnar

O PRIJATELJSTVU

Ciril Merčun se je rodil 26. novembra 1950 na Črnučah, v družini, ki je rada zahajala v gore. Ob sebi je imel prve vzornike za odkrivanje gorskega sveta. Vsi njegovi strici po očetovi strani so radi zahajali v gore. Stric Tone se je na Korošici tudi smrtno ponesrečil.

Oče Ciril ter strica Andrej in Milan so ga vzeli s seboj, ko so obiskovali Korošico v spomin na svojega brata. Na pot so se podajali iz različnih smeri, kot mi je večkrat omenil Ciril, ko sva pohajala po gorah. Odšli so s Krvavca čez Kokrsko sedlo do Korošice, drugič iz Logarske doline, naslednjič iz Kamniške Bistrice. Tako je imel Ciril možnost spoznati naš prelep gorski svet.

Zelo majhen je v družbi starejših izkušenih planincev osvojil Triglav.

V obdobju, ko je bil v šoli v Novi Gorici, se nisva dosti družila, ker so bile najine poti povsem različne. On daleč od doma, jaz pa tudi, v vojaški uniformi.

Ko sva te obveznosti odpravila in smo v društvu aktivno delovali, sva začela z vodenjem planinskega krožka na osnovni šoli. Vodila sva izlete na razne konce v bližnjo in daljno okolico. Največkrat v Zasavje, ker nam je to odgovarjalo zaradi organizacije prevozov. Vlak je bil najboljši in najugodnejši prevozno sredstvo. Otrok je bilo lahko veliko ali malo, vlak je vseeno peljal.

Ciril je velikokrat organiziral tudi prevoze z avtobusi in uredil vse, kar je bilo potrebno v zvezi s tem. Več let smo se redno udeleževali zimskega pohoda na Snežnik v mesecu marcu, v povsem zimskih razmerah. Takrat je bilo potrebno vedno zelo paziti na otroke. Zima na Snežniku kljub marcu še ni popustila. Ciril je vedno hodil zadnji in pazil, da kdo ne bi omagal in preveč zaostal. Prav tako pa je imel pred očmi celo kolono mladih planincev in me je kot zadnji usmerjal glede tempa hoje ali morebitnega počitka.

Ciril Merčun,
26. 11. 1950 - 8. 6. 1996

Zelo dobro in veliko pa je poznal rože. Na vsakem izletu je mladim, pa tudi nam starejšim, odkrival cvetice, katerih imen nismo vedeli. Vedel je povedati, v katero skupino ali celo podskupino spada roža. Prav zanimivo in prijetno ga je bilo poslušati. Doma je imel dosti literature o planinski botaniki in tudi raznih predavanj na to temo se je udeleževal. Znanje je potem širil mladim in nam, ki nismo bili tako podkovani na tem področju.

Na društvenem izletu ni skoraj nikoli manjkal. Bil je v pomoč pri organizaciji ali pa kako drugače. Spominjam se dogodka, ko smo bili nekoč na spominskem pohodu na Korošici. Ponudil sem se neki družini, ki se je bala iti v dolino v Robanov Kot, da bi jih pospremil čez kline in jeklenice. Ciril se nam je takoj pridružil in skupaj sva jih pospremila čez težji odsek.

Dosti sva vandrata tudi sama. Doma in tudi čez mejo sva se podala, ko sva obiskovala vrhove na poti treh dežel. Doma sva hodila od Pohorja do morja, od Zasavja do Škofjeloškega hribovja. Če je bila kakšna pot lažja, se nama je pridružila tudi Cirilova žena.

Veliko lepih spominov na skupne ture se je nabralo v času, ko sva obiskovala naše gore. Tudi kaj težjega, neprijetnega se je kdaj zgodilo, a se je na srečo izteklo vedno dobro.

S planinsko skupino iz podjetja je odšel peš po težje dostopnem hribovitem svetu v Nepal in na Kilimandžaro. Ves navdušen je pripovedoval in opisoval dogodke, ki jih je doživel na teh izletih.

Odpravljali so se tudi v Ande. Zelo si je želel tega potovanja.

Nekega dne sva govorila o tem. Povedal mi je, da se odpravlja s sodelavko, ki gre tudi v Ande, na Begunjščico s severne strani. Upal je, da bo tam še sneg, da se bo sodelavka preizkusila z derezami, ker še ni nikoli hodila z njimi. Z Begunjščice naj bi odšla na Dobrčo in od tam v dolino. Poprosil me je, če bi ga lahko peljal do Ljubelja, sam pa bi avto pustil pod Dobrčo. Kaj podobnega sva že nekajkrat naredila. » Ni problema,« sem dejal, » samo povej, kdaj.«

Kakšen dan pred turo mi je dejal, da se bo kar vrnil nazaj na Ljubelj in da ne potrebuje prevoza.

Bila je sobota, 8. junija 1996. Hotel sem v hribe, pa sem bil neodločen. Popoldan smo imeli nastop s pevskim zborom, zato bi moral biti že zgodaj doma. Šel sem v Kamniško Bistrico, kolovratil sem pod Mokrico. Vse se mi je zdelo čudno, nezanimivo. Bil sem brezvoljen.

Tudi po nastopu, ko smo šli na pivo, nisem imel obstanka. Spil sem pivo in gnalo me je domov. Avta še nisem zapeljal v garažo, ko mi je žena povedala, da se je Ciril ponesrečil v gorah. Izvedeti kaj takega o svojem prijatelju, o planincu, s katerim sva toliko prehodila in imela še toliko načrtov, je hud udarec.

Šel sem k avriklju, ki je rasel iz razpoke v škarpi in mu zapel pesem: Tja, kjer visoke so planine... Saj niti nisem pel, solze so naredile svoje. V mislih sem vseeno šel do konca pesmi. Velikokrat mu jo še zapojem v gorah in se spominjam najin角度 planinskih doživetij.

Veliko smo izgubili s teboj, Ciril. Marsikdaj smo te in te še bomo zelo pogrešali... al' prijatelj ti boš živel, kar men' usojeno ni b'lo...

Janez Kutnar

SPOMIN NA PLANINCA TONETA MERČUNA

Korošica, zelena ravnina pod Ojstrico na eni in Dedcem na drugi strani, je bila 5. avgusta 1955 usodna za črnuškega planinca Toneta Merčuna. Skupaj z bratom Milanom sta bila takrat na potepu v tem prelepem gorskem svetu. Tone je šel iz koč in se ni več vrnil. Smrtno se je ponesrečil v neposredni bližini doma. Njegovo mlado življenje se je končalo v osrčju Kamniških planin.

Na prvo obletnico nesrečnega dogodka so svojci in prijatelji obiskali Korošico. Marjan Lampič in Ivo Pirnat sta na mestu, kjer se je ponesrečil, vgradila spominsko ploščo. Planinsko društvo Črnuče vsako leto v prvem tednu avgusta

organizira spominski pohod na Korošico. Spominski pohod je organiziran iz različnih izhodišč: Logarske doline, Kamniške Bistrice ali Male planine.

Ko pade mrak, se odpravimo do plošče, prižgemo sveče, položimo cvetje, povemo nekaj lepih misli in zapojemo kakšno planinsko pesem.

Naslednji dan se razidemo. Nekateri odidejo v dolino, drugi pa na bližnje vrhove.

Tone Merčun,
7. 6. 1931 - 5. 6. 1955

Jure Božič

PLANINSKO DRUŠTVO ČRNUČE DANES

Društvo je v petdesetih letih dozorelo in se oblikovalo v trden kolektiv, ki s svojo dejavnostjo združuje ljubitelje gorske narave iz Črnuč in okoliških naselij. Društvo ponuja prebivalcem v vzhodju rašiških gričev možnost organiziranega druženja, gibanja in bivanja v slovenskih gorah, skrbi za vzgojo mladih članov in izobraževanje starejših v odgovorne planince, plezalce ali alpiniste. V letu 2003 šteje Planinsko društvo Črnuče 185 članov. Še bolj kot številčnost je pomembna pestrost dejavnosti, ki jih je razvilo PD. Različne planinske in društvene dejavnosti so organizirane v okviru sedmih odsekov in sekcij:

Izletniški odsek - vodja Janez Kutnar

Organizira in vodi planinske izlete po slovenskem sredogorju in visokogorju, sodeluje na nekaterih organiziranih pohodih drugih planinskih društev.

Mladinski odsek - vodja Boštjan Merčun

Organizira izlete, skrbi za izobraževanje mladinskih vodnikov, ki poleg vodenja izletov mladinskega odseka vodijo tudi izlete otroške skupine na Osnovni šoli Maksa Pečarja.

Planinska sekcija Osnovne šole Maksa Pečaraja Črnuče - mentorice Alenka Velkavrh, Andreja Dominc in Bojana Zavec

Seznajna mlade planince z osnovami varne hoje v gore, jih spoznava s slovenskim sredogorjem, likom pravega planinca in jih praktično vzgaja v odnosu do narave in drugih obiskovalcev planinskega sveta.

Alpinistični odsek - vodja Miha Vuk

Izvaja vse vrste alpinistične dejavnosti (plezanje v letnih in zimskih razmerah, turna smuka, plezanje po ledenih stenah in slapovih). Strokovno pomaga pri aktivnostih izletniškega in mladinskega odseka. Sodeluje pri delu plezalnega krožka na umetni steni v O.Š. Maksa Pečarja.

Športno plezalna sekcija - vodja Blaž Germek

Zaradi vedno večjih razlik med alpinističnim in športnim plezanjem se je pokazala potreba, da se v okviru društva ustanovi tudi plezalni odsek. Člani odseka se udeležujejo različnih športno-plezalnih prireditev ter vodijo plezalski krožek na umetni steni v Osnovni šoli Maksa Pečarja.

Kajak-kanu sekcija - vodja Danilo Patarčič

Izvaja športno-rekreativno dejavnost na vodi, ureja okolico čolnarne na reki Savi pri črnuškem mostu, sodeluje v akciji Slovenske reke, sodeluje na turističnih in športnih prireditvah po Sloveniji in tujini.

Gospodarski odsek - vodja Drago Koželj

Skrbi za Planinski dom na Mali planini, ki so ga črnuški planinci zgradili in svečano odprli leta 1970. V zadnjih petih letih potekajo na domu prenovitvena dela, s katerimi smo adaptirali kuhinjo, povečali jedilnico, obnovili sanitarije in zamenjali streho, okna ter fasado objekta. Dom ima v sobah in na skupnih ležiščih 36 postelj, električno napeljavo in centralno ogrevanje. Dom je odprt vse leto in vse dni v tednu, z njim pa zdaj upravlja najemnica, ga. Majda Lukan (tel.: 031 519 753).

Upravni odbor

Upravni organ društva predstavlja Upravni odbor, ki se sestaja enkrat mesečno (vsak zadnji četrtek v mesecu ob 19.30 uri). Upravni odbor PD Črnuče sestavljajo:

1. Janez KUTNAR	4. Srečko VALENTAN	7. Boštjan MERČUN
2. Nace PERNE	5. Drago KOŽELJ	8. Dušan ŽIGON
3. Danilo PATARČIČ	6. Andrej MERČUN	9. Jure BOŽIČ

vabljeni člani:

Miha VUK	načelnik AO
Blaž GERMEK	načelnik športno-plezalne sekcije
Andreja DOMINC	mentorica na O.Š. ČRNUČE

Silva GRANTAR GRAH računovodstvo

Predsednik PD: **Janez Kutnar**
Planinska 33, 1231 Črnuče, tel.: 040 502 896

Blagajnik PD: **Srečko Valentan**
Simončičeva 14, 1231 Črnuče, tel. 01 5372 031

Tajnik PD: **Jure Božič**
Cesta v Pečale 1a, 1231 Črnuče, tel.: 041 676 102
e-mail: jure.bozic@elsing.si

Člani UO in predsednik PD so voljeni vsaki dve leti na občnem zboru PD.

Društvo ima svoje prostore v prvem nadstropju Kulturnega doma na Črnučah, na Dunajski 367, kjer so uradne ure vsak zadnji četrtek v mesecu med 19.00 in 19.30 uro. Tu lahko dobite osnovne informacije o delu društva, lahko poravnate letno članarino, se prijavite na planinski izlet in se dogovorite o podrobnostih posameznih izletov in drugih društvenih akcijah. Na svoje izlete in druge aktivnosti vabimo in o njih poročamo na naši oglasni deski, ki stoji pred Kulturnim domom.

Več o posameznih odsekih in sekcijah si lahko preberete v nadaljevanju.

Janez Kutnar

IZLETNIŠKI ODSEK

Izletniški odsek vsako leto pripravi plan izletov, s katerim planincem ponuja organiziran in voden obisk našega gorskega sveta. Namenjen je predvsem tistim, ki sami ali v krogu družine in prijateljev ne morejo obiskovati planinskih izletov. Za planince je to priložnost pridobiti nova poznanstva, doživetja in planinska znanja, za planinsko društvo pa možnost pridobiti nove člane društva. Z odzivom na naše izlete nismo preveč zadovoljni. Največ obiska je vedno na spominskih pohodih na Korošico in Zelenico ter na Srečanju črnuških planincev na Mali planini. Ponavadi so dobro obiskani tudi množični spominski pohodi, ki jih organizirajo druga planinska društva po Sloveniji. Žal osnovni namen naše ponudbe, pridobiti nove člane, ni zadovoljivo dosežen, saj se na planinskih izletih vidavamo predvsem stari znanci.

Plan izletov objavimo v društveni pisarni in vitrini društva pred Kulturnim domom, razdelimo pa ga tudi ob plačevanju članarine.

Za vsak izlet se morajo planinci obvezno prijaviti zadnji četrtek pred izletom v prostorih planinskega društva med 19.00 in 19.30 uro oziroma po telefonu pri vodji izleta. Planinci morajo biti izletom primerno opremljeni in ustrezno kondicijsko pripravljene.

Morebitne spremembe datumov ali odpovedi izletov so objavljene v vitrini planinskega društva.

V tem letu smo se zato spomnili še ene ciljne skupine planincev - upokojenecv. Posebej zanje smo organizirali nekaj krajših izletov po ljubljanski okolici. Izleti so bili namenjeni starejšim krajanom, sedanjim in bodočim članom planinskega društva, ki so želeli na planinskih poteh v družbi preživeti kakšno lepo urico, spoznati zanimive izletniške točke okoli Ljubljane in si pridobiti kondicijo za morebitne zahtevnejše ture v poletnem in jesenskem času.

Izleti so bili organizirani ob delavnikih, udeležba pa zadovoljiva, zato bomo v prihodnjem letu s to akcijo nadaljevali. To zimo in pomlad so bili izvedeni naslednji izleti:

- 19. 02. Rašica - Dobeno
- 12. 03. Miklavž
- 26. 03. Senožeti - Geos - Kresnice
- 09. 04. Vače - Zasavska gora
- 24. 04. Ostrež - Velika Kostrevica
- 07. 05. Bogenšperk - Obolno

Boštjan Merčun

MLADINSKI ODSEK

Mladinski odsek društva je v preteklem obdobju deloval bolj ali manj aktivno, a žal nekontinuirano, saj načelniki odsekov mnogokrat niso uspeli pridobiti naslednikov in tako se je aktivno jedro odseka razdrlo. Nekateri člani MO so prešli v alpinistične odseke, drugi med izletnike, tretji so zaradi družinskih obveznosti začasno opustili društveno delo. V minulih letih so mladinski odsek društva bolj ali manj uspešno vodili Nace Perne, Janez Kutnar, Ciril Merčun in Jure Božič. Vseskozi je MO skrbel za izobraževanje mladinskih vodnikov, ki so vodili izlete odseka in pomagali pri vzgojnem delu v otroških skupinah na Osnovnih šolah Maksa Pečarja in Danile Kumar. Organizirali smo nekaj planinskih šol, planinskih taborov, enkrat pa pripravili celo svoje glasilo. V devetdesetih letih je delo v MO popolnoma zamrlo, zato ga je bilo potrebno popolnoma obuditi.

Prva naloga mladinskega odseka je bila pomoč pri obuditvi planinskega krožka na osnovni šoli Črnuče. V okviru tega krožka želimo s pomočjo izletov in športno-plezalnih aktivnosti pri učencih zbuditi zanimanje za gore. Po dveh letih zagonskih težav se je na Osnovni šoli Maksa Pečarja Črnuče s pomočjo treh prizadevnih mentoric, Andreje Dominc, Bojane Zavec in Alenke Velkavrh, spet oživila planinska dejavnost. Oblikovala se je 30-članska skupina otrok iz nižjih razredov, ki hodijo na planinske izlete, predvsem v okolico Ljubljane. Dan pred izletom so imeli učenci vedno sestanek, kjer so jim učiteljice razložile vse, kar jih je o izletu zanimalo, poleg tega pa so izvedeli tudi osnove o varni hoji in obnašanju v gorah. Kadar zaradi razmer nismo mogli pripraviti izleta (recimo pozimi ali ob slabem vremenu), so se lahko učenci udeleževali tudi nekaterih drugih dejavnosti, kot na primer plezanja na umetni steni, ostalih športov v telovadnici ali gledanja diapozitivov.

Mladinski odsek drugih aktivnih članov ni pridobil, načelnik odseka, Boštjan Merčun pa je pomagal pri strokovnem delu in vodenju izletov planinske skupine na osnovni šoli. V tem času je uspešno opravil šolanje za vodnika PZS - kategorija A.

Upam, da bo slej ko prej naš mladinski odsek postal pravi mladinski odsek, kjer bo planinski krožek na osnovni šoli samo ena od mnogih, ne pa edina aktivnost.

Alenka Velkavrh

PLANINSKA SEKCIJA OSNOVNE ŠOLE MAKSA PEČARJA ČRNUČE

TO SMO MI – PLANINSKI ŠKRATKI

Če boste kdaj hodili po gorah, se ne čudite, če boste tu in tam naleteli na Planinske škratke. To smo mi. Radi se družimo, hodimo v hribe in tu in tam kakšno zagodemo. Preveč ne smemo biti korajžni, ker Janez samo obrvi privzdigne, pa nam je vsem jasno. Hoja v koloni nam še ne gre, ker bi bili radi vsi prvi. Včasih se cilj odmika in se noče prikazati, zato nam volja nekam uide. Takrat se pogovarjamo in z Janezom kakšno zapojemo. Janez jih zna veliko več kot mi. Jasno, saj je večji! Ko zagledamo planinsko kočo, smo neustavljivi. Pozabimo na utrujenost in hitimo... kukati v nahrbtnike, kajti naše mame vedo, kaj je prava planinska lakota.

PLANINSKI ŠKRATKI

Škratki na vrhu Brda, 14. 6. 2003

Tajda Ferko, 4.a; OŠ nar. her. Maksa Pečarja

PLANINSKI KROŽEK

Pozdravljeni. Ime mi je Tajda. Stara sem deset let in obiskujem osnovno šolo narodnega heroja Maksa Pečarja. Končala sem četrti razred.

Planinski krožek obiskujem že od drugega razreda. Učiteljice Alenka, Andreja in Bojana so naše mentorice in vodnice po planinah. Opravili smo že veliko izletov, vsako leto pa se septembra najprej odpravimo na Dobeno. Nekateri izleti so krajši, drugi daljši; včasih gremo peš kar iz Črnuč, včasih pa se odpravimo z avtobusom.

Eden najzanimivejših izletov je bil izlet na Limbarsko goro. Avtobus, ki vozi na Trojane, nam je ustavil na Črnučah. Odpeljali smo se do Krašnje, ki je bila naša izhodiščna točka. Peš smo se odpravili proti Limbarski gori. Pot je bila zelo dolga, kar precej časa smo hodili po blatu in na cilj smo prispeli zelo utrujeni. Komaj smo se malo spočili, že nas je Alenka začela priganjati k odhodu, da ne bi zamudili avtobusa. Kar precejšen del poti nazaj smo pretekli, a tudi to je bilo zabavno doživetje.

Vsako leto smo se s planinci v maju odpravili po poteh spominov in tovarništva. Vreme smo imeli vsakič lepo in tudi pot ni bila preveč zahtevna. Spomnim se dogodka, ko smo se ustavili v Kosezah v gostilni. Učiteljice so klepetale z lastnico gostilne, ki je bila Črnučanka. Navdušena je bila nad tem, da smo tudi mi Črnučani in nas je postregla z jabolki.

V lanskem letu smo se odpravili tudi na Toško čelo. Na izletu smo nabirali borovnice. Nekateri so borovnice stiskali in iz njih delali sok.

Lep je bil tudi izlet na Janče. Do Jevnice smo se odpeljali z vlakom, naprej pa pot nadaljevali peš. Na vrhu so nam organizatorji izleta planinsko društvo Ljubljana Matica podarili lepo leseno medaljo, na katero so izzgali napise. Zelo so se potrudili.

Dvakrat pa nam jo je v teh letih zagodlo vreme in izleta sta zato odpadla. Ni pa odpadlo naše druženje. Z učiteljicami smo odšli v telovadnico, kjer smo plezali po plezalni steni in se igrali različne igre.

Žal pa se kar nekaj izletov nisem mogla udeležiti. Našo šolo namreč zastopam v ekipi gimnastike in športno ritmične gimnastike in tekme imamo največkrat ob sobotah. Pa nič zato, saj bo izletov še veliko in s sošolci Juretom, Maticem, Jasmino, Petro in Pavlino ter drugimi prijatelji Mašo, Uršo... bomo imeli še veliko možnosti za planinarjenje.

Alenka Velkavrh

SREČANJE ČRNUŠKIH PLANINCEV 2002

Srečanja črnuških planincev na Mali planini smo se udeležili tudi Planinski škratki. Spremljala sta nas Janez Kutnar in Jure Božič. Pošteno smo grizli kolena, preden smo prišli do planine. Z nami so bili tudi starši, vendar smo nahrbtnike in zaklade v njih nosili raje kar sami.

Nekateri so zelo hiteli in so prišli na Malo planino skoraj pol ure pred nami.

K Črnuškemu domu je prišlo veliko planincev - Črnučanov. Takrat se je začelo pravo druženje. Najprej smo potešili lakoto, nato smo pokramljali drug z drugim in tudi kakšno zapeli.

Zadovoljni smo se vrnili v dolino.

Tjaša Perger, 4.a; OŠ nar. her. Maksa Pečarja

POHOD NA VRH BRDA NAD LIPANCO

Učiteljici Andreja in Alenka sta v soboto, 14. junija 2003, organizirali zadnji izlet planinskega krožka v letošnjem šolskem letu. Izleta se je udeležilo 31 mladih planincev, učiteljici in tudi pet staršev. Učiteljici sta na pohod povabili tudi planinska vodnika Janeza in Boštjana iz planinskega društva Črnuče.

Ob sedmih zjutraj smo se zbrali na parkirišču pred novo šolo, kjer nas je že čakal avtobus, s katerim smo se

Škratki pri malici pri Blejski koči na Lipanci, 14. 6. 2003

odpeljali proti Pokljuki. Sprva smo se nameravali peljati do Šport hotela in peš nadaljevati pot do planine Javornik. Med vožnjo je Janez predlagal, da bi šli na nekoliko zanimivejšo planinsko turo do Blejske kočice na Lipanci in naprej na vrh Brda. Po makadamski gozdni poti smo se peljali do parkirišča, kjer je šofer (moj oči) lahko obrnil in parkiral avtobus. Tam se je pričelo naše pešačenje.

Vzpon z Lipance na vrh Brda, 14. 6. 2003

Krst škratka na vrhu Brda, 14. 6. 2003

Po prijetni gozdni poti smo se počasi odpravili navkreber. Zrak je bil prijetno hladen in svež, saj je prejšnjo noč deževalo. Med potjo smo klepetali in se šalili. Nekateri so nas zabavali s svojo bujno domišljijo. Prišli so do znanstvene ugotovitve, da bo praprot čez 1000 let postala orjaška smreka, alpski močerad, ki smo ga videli ob poti, pa krokodil.

Kar naenkrat smo opazili, da smo na planoti pred Blejsko kočo. Ko smo z malico obnovili svoje moči, se odžejali in požigosali planinske knjižice, sta vodnika predlagala, da pot nadaljujemo še proti 2009 m visokemu vrhu Brda nad Lipanco. Ker se je večina s predlogom strinjala, smo zagrizli v hrib. Utrujeni, a zelo zadovoljni smo počasi prilezli na vrh.

Pred nami se je odpiral krasen razgled po Gorenjski in Julijcih. Kot na dlani smo pred seboj videli Debelo Peč (2015 m), Mojstrano, dolino Vrat, Triglav pa je bil na žalost v megli. Vsi, ki smo prvič priplezali na 2000 m, smo bili po planinsko krščeni - z vrvmi smo dobili tri »udarce« po zadnjici.

Nato smo se po drugi poti napotili nazaj proti avtobusu. Do njega smo prišli vsi kar precej utrujeni, saj smo hodili skoraj 6 ur.

Na poti proti Ljubljani smo se ustavili na Bledu, kjer smo bili za vztrajno hojo in dobro voljo nagrajeni s sladoledom in kremnimi rezinami. Izlet je bil zelo naporen, a tudi zelo lep. Že sedaj se veselim novih izletov v prihodnjem šolskem letu.

Alenka Velkavrh

OTROŠKA SKUPINA - PLANINSKI ŠKRATKI

Otroška skupina PLANINSKI ŠKRATKI je začela s svojim delom v šol. letu 2000/2001 pod vodstvom mentoric: Andreje Dominc, Bojane Zavec in Alenke Velkavrh. Pripravili smo program dela.

V šol. letu 2000/2001 je obiskovalo krožek 24 učencev, ki so se redno udeleževali planinskih sestankov in izletov. Na prvem sestanku smo predstavili planinsko dejavnost in program izletov. Domenili smo se, da se bomo srečevali dan ali dva pred napovedanim izletom.

V šolskem letu 2001/2002 je krožek obiskovalo 44 učencev, v letošnjem letu pa 51. Nekateri učenci redno obiskujejo dejavnost, drugi prihajajo občasno.

Pred vsakim izletom obvestimo otroke in starše o začrtani poti. Z otroki se pogovorimo o primerni obutvi in obleki. Vedno povemo, kaj sodi v nahrbtnik.

V času izleta dajemo poudarek prijateljstvu, lepemu vedenju, prijateljski pomoči, varni hoji, opazovanju narave, spoznavanju drevesnih vrst, gob, zdravilnih zelišč, sproščeni igri in prepevanju pesmi.

Pozimi ne hodimo v planine (razen na bližnjo Rašico). Zberemo se v telovadnici, kjer se igramo in nabiramo nove moči za spomladanske in poletne pohode. Pozimi imamo tudi prvo šolo plezanja na šolskih plezalnih stenah.

Dejavnosti v šol. letu 2000/2001:

1. 11. 11. 2000 - Dobeno, Rašiški stolp
2. 25. 11. 2000 - Plezanje na plezalni steni, žoganje, hokej, nogomet...
3. 03. 02. 2001 - Limbarska gora
4. 12. 05. 2001 - Po poteh okoli Ljubljane

Dejavnosti v šol. letu 2001/2002:

1. 21. 09. 2001 - Stari grad
2. 20. 10. 2001 - Dobeno
3. 17. 11. 2001 - Šmarna gora
4. 06. 02. 2002 - diapozitivi - Bavščica, naši izleti
5. 15. 04. 2002 - predstavitev dejavnosti PD ČRNUČE
6. 25. 05. 2002 - Toško čelo
7. 28. 06. 2002 - Srečanje črnuških planincev na Mali planini

Dejavnosti v šol. letu 2002/2003:

1. 05. 10. 2002 - Janče
2. 23. 11. 2002 - Dobeno
3. 18. 01. 2003 - Zimski pohod na Rašico
4. 12. 04. 2003 - Športne igre v telovadnici
5. 14. 06. 2003 - Blejska koča

Dušan Žigon

ALPINISTIČNI ODSEK

Črnuški alpinistični odsek (ČAO) je v letu 1972 ustanovilo nekaj alpinističnih zanesenjakov, ki so se naučili alpinističnih veščin v alpinističnem odseku Planinskega društva Ljubljana - Matica. Ker je bil ta odsek zelo številčen, so dekleta in fantje, stanujoči na Črnučah, Ježici in za Bežigradom, poiskali svoj domicil v manjšem društvu. PD Črnuče je bilo kot naročeno za njihove želje po delovanju v manjšem kolektivu, kjer velja domačnost, kjer se vsi poznajo, kjer ni zvezd, kjer velja enakost in enakopravnost, kjer ne hlepijo po najvišjih plezalnih ciljih za vsako ceno ter kjer so člani skromni, tovariški in sprejemljivi za sorodne duše z istimi hotenji. Tako je nastal alpinistični odsek, ki je na ljubljanskem področju ponudil plezalskim zanesenjakom alternativo velikim alpinističnim kolektivom. V taki vlogi deluje ČAO že 31 let.

Knjiga vzponov v začetnem letu obsega 42 vzponov, ki jih je opravilo 5 ustanovnih članov: Marko Avšič, Tone Gliha, Janez Kunaver, Edo Poteko in Bojan Zatler. Že v naslednjem letu 1973 se je število vzponov in članov podvojilo in v letu 1974 krepko preseglo 100 (181 vzponov) ob 17 članih odseka. Že v letu 1975 je bilo opravljeno preko 200 vzponov. Z organiziranjem plezalne šole v letu 1977 se je odsek številčno okrepil, povečevala se je kvaliteta in število vzponov. V najbolj plodnih letih delovanja odseka je število vzponov preseglo 500. Tako v letu 1984 beležimo 490 plezalnih vzponov vseh težavnostnih stopenj in 35 pristopov v zimskih razmerah ter turnih smuk. Skupno torej 525 vzponov ali povprečno 37 vzponov na aktivnega člana, kar nas je tedaj uvrščalo v vrh aktivnih alpinističnih odsekov v Sloveniji. Celotna številka 11600 alpinističnih vzponov v 31 letih delovanja odseka pa zveni že kar impresivno in pomeni, da so bili črnuški alpinisti zelo dejavni v gorah tako pozimi z zimskimi vzponi, turnimi smuki in ekstremnimi alpinističnimi spusti v zaledenelih slapovih, kot seveda predvsem z vzponi v kopni skali in plezališčih s prostim plezanjem.

Srečevali ste nas predvsem v domačih stenah in gorah, dejavni pa smo bili tudi v gorstvih sosednjih držav: v italijanskih Dolomitih, avstrijskih Visokih Turah, hrvaški Paklenici, in širše v švicarskih in francoskih Alpah, maroškem Atlasu, južnoameriških Andih, severnoameriških Josemitih, ruskem Kavkazu, potipali pa smo tudi nepalsko Himalajo. Večina odprav v tuja gorstva je bila društvena, le redki posamezniki iz našega odseka so sodelovali tudi na republiških odpravah. Značilnost vseh alpinističnih odprav je, da so bile organizirane zgolj z lastnimi finančnimi in materialnimi sredstvi članov.

Volunterstvo in delo za skupno dobro odseka je tudi sicer odlika alpinistov. Še kako je potrebno za uspešno delovanje AO in aktivnosti, ki jih mora odsek redno izvajati:

Mišo in Boris v Garizendi v Vranski Dragi, 1983

Boris v Hornovi smeri v Jalovcu, 1983

Danilo pri plezanju težke, previsne smeri v Paklenici 1989

alpinistična šola, stalno strokovno izobraževanje članov, plezalni tabori, udarniške akcije, pa tudi bolj zabavne družabne prireditve, kot so krst in sprejem novih članov, poletni piknik, prednovoletna zabava.

Program plezalne oz. alpinistične šole predstavlja temelj pridobivanja novih članov in njihovega osnovnega izobraževanja in osvajanja plezalnih veščin. V AO Črnuče smo prvo kompletno plezalno šolo izvedli v letu 1978 pod vodstvom novopečenega alpinističnega inštruktorja Filipa Štucina. Obiskovalo jo je 15 tečajnikov, od katerih jih je 9 po opravljenih izpitih in izpolnitvi kriterijev za napredovanje v višje nazive pridobilo naziv pripravnika. Šole so si kasneje sledile na dve leti. Odziv mladih ljubiteljev gora in plezanja je bil različen, tako da sta v najbolj sušnih letih ostala samo dva tečajnika, v najbolj številčni generaciji 2002-2003 pa šolo zaključuje preko 15 tečajnikov. V celotnem obdobju AO smo v naših plezalnih šolah šolali preko 200 tečajnikov, uspešno pa jo je zaključilo 60 tečajnikov, ki so nadaljevali usposabljanje za alpinistične pripravnike in alpiniste. Društveni alpinistični izpit je opravilo 25 alpinistov, kasneje po letu 1991 pa je preko Komisije za alpinizem pri PZS izpite za alpiniste opravilo še 12 članov. Odgovorno vzgojno in izobraževalno delo v okviru plezalne šole so nosili alpinistični inštruktorji: Filip Štucin, Aleš Goluh, Danilo Patarčič, Dejan Ogrinec in Miha Vuk. Pri izvedbi šole, predavanjih posamezne tematike in pri praktičnih vajah v plezalnih vrtcih so pomagali ostali alpinisti na odseku.

Izgradnja umetne plezalne stene v preddverju telovadnice na osnovni šoli v Črnučah v letu 1997 je pomenila dober

pripomoček pri vadbi članov odseka in tudi šolske mladine v okviru plezalnega krožka pod vodstvom plezalcev iz Alpinističnega odseka Črnuče. Na stenci so bili še posebej dejavni prosti plezalci Športno-plezalne sekcije, ki so se udeleževali tudi republiških tekmovanj v prostem plezanju. Najbolj odmevne dosežke sta v športnem plezanju dosegla Boštjan Šneberger in Blaž Germek.

Alpinizem je hitro razvijajoča se športna dejavnost, ki zahteva sprotno spremljanje novosti v plezalni tehniki in opremi ter tudi stalno izobraževanje alpinistov. Zato smo se udeleževali izpopolnjevalnih seminarjev in tečajev, ki jih je pripravila Komisija za alpinizem pri PZS. Še posebej alpinistični inštruktorji so nova znanja prenesli na ostale člane in tečajnike v okviru plezalne šole.

Plezalni tabori so svojevrstna oblika druženja članov odseka, ki v plezalsko zanimivem področju organizirano bivajo in intenzivno plezajo v stenah okoli tabora oz. planinske postojanke. Poleg tradicionalnih taborov v Paklenici in na Korošici smo preko taborov odkrili in plezalsko raziskali marsikateri zatrep slovenskih sten.

Alpinizem naj bi bil več kot šport, vendar se tudi v tej panogi dosežki in uspehi posameznikov poskušajo rangirati. Tudi med črnuškimi alpinisti jih je bilo nekaj, ki so s svojimi vzponi izstopali in bili uvrščeni med kategorizirane športnike republiškega ali državnega razreda ali perspektivne športnike. Naj jih nekaj naštejemo: Danilo Patarčič, Mirko Kranjc, Dejan Ogrinec, Marjan Kovač, Boštjan Šneberger, Uroš Grilc. Kategorizacijo so dosegli z zelo kvalitetnimi vzponi, prvenstvenimi smermi ali prvimi ponovitvami težkih smeri v naših stenah ali v tujini ter zahtevnimi ponovitvami smeri v zimskih razmerah. Med boljšimi plezalskimi dosežki naj omenim preko 40 novih prvenstvenih smeri v slovenskih stenah in v Paklenici, več prvih ponovitev novo nastalih smeri, na desetine prvenstvenih ekstremnih spustov s smučmi in ponovitev ledenih smeri. Med vrhunske dosežke lahko uvrstimo tudi dosežke nekaterih, pri nas izšolanih članov, ki pa so kasneje prestopili v druge odseke (Kranjc: Walkerjev steber v Grand Jorases, Radetič: zimske ponovitve Čihulove smeri v Debeli peči in severne stene Eigerja, Kovač: številne odprave v Himalajo, Ande in Patagonijo).

Gonilna sila aktivnosti AO in administrativni vodja je običajno načelnik odseka. V tridesetletnem razdobju se jih je na Črnučah zvrstilo kar nekaj. Naštejmo jih po vrsti: Marko Avšič, Janez Kutnar, Rado Metljak, Aleksander Kogovšek, Tomo Gosar, Dušan Žigon, Matjaž Kandus, Iztok Besedič, Miha Vuk. Našteti so bolj ali manj uspešno opravljali papirnato delo na odseku, skrbeli za formalno plat delovanja odseka, pisali poročila in plane, koordinirali delo AO s PD in Komisijo za alpinizem pri PZS, stimulirali ostale člane k aktivnostim, predvsem v zvezi s plezalno šolo, in skrbeli za nemoteno delo odseka vseh teh trideset let. Njihovo delo ni bilo lahko predvsem zaradi nezadovoljivega financiranja odseka za prepotrebno novo plezalno opremo, sofinanciranje društvenih odprav in ostalih akcij AO. Kljub težavam nam je predvsem nova, številčno močna generacija tečajnikov v obvezo in vzpodbudo, da bo alpinistični odsek uspešno deloval tudi v prihodnje.

Redno se sestajamo v društvenih prostorih ob četrtek ob 20.00 uri, ko snujemo plezalske načrte za prihajajoči konec tedna, pogledamo diaprijekcije o opravljenih vzponih, poslušamo predavanja v okviru alpinistične šole in predavanja vabljenih gostov.

Blaž Germek

ŠPORTNO - PLEZALNA SEKCIJA

Z izjemnim razvojem športnega plezanja, ki je bil spodbujen z oživitvijo prostega plezanja v 70-ih letih, so po Sloveniji začeli nastajati tudi športno-plezalni odseki in sekcije. Večina teh odsekov oziroma sekcij deluje pod okrilji matičnih planinskih in/ali alpinističnih odsekov.

Tekmovanja, plezanje kratkih, s svedrovci opremljenih skalnih smeri v plezališčih, ki so najprej pomenile le trening alpinistov za višje stene, so se v Alpinističnem odseku PD Črnuče začela že v 80-ih letih. In prav Alpinistični odsek, po domače ČAO, je zbral v svojem delovanju mlade plezalce, ki so januarja leta 2000 ustanovili Športno plezalno sekcijo (ŠPS).

Dejavnost ŠPS-ja je dokaj raznovrstna, člani pa smo povečini tudi člani Alpinističnega odseka.

Člani ŠPS-ja že tri šolska leta vodimo Športno-plezalni krožek na OŠ Maksa Pečarja na Črnučah.

Upravljamo malo plezalno steno v predprostoru telovadnice v isti šoli, ki je namenjena zimskemu osnovnemu plezalnemu treningu članov PD Črnuče.

Omembe vreden je tudi nakup akumulatorskega vrtalnega kladiva, tako da sekcija sodeluje v projektu Komisije za športno plezanje PZS, ki sekciji na vsakoletnih razpisih dodeljuje material za nadelavo varno opremljenih smeri. Do zdaj smo opremili že 10 smeri, od tega 2 dolgi športno-plezalni smeri v južni steni Planjave v Kamniških Alpah, druge pa v Turncu pod Šmarno goro in v Iškem vintgarju.

Na tekmovanjih še ne sodelujemo. Imamo pa enega sodnika z licenco, ki sodi na tekmah Državnega prvenstva Slovenije v športnem plezanju. Vendar potencial mladih plezalk in plezalcev na Črnučah obstaja!

Trenutno plezamo smeri do težavnosti 7c oziroma IX, na pogled pa 7a+ oziroma VIII+.

Za prihodnost upamo, da se bomo okrepili predvsem strokovno, da bomo po zgledu Alpinističnega odseka organizirali športno-plezalne tečaje, se udeleževali tekmovanj, usposobili trenerje ter tako sooblikovali razvoj plezalnega športa mladih iz Črnuč in mogoče še širše.

Danilo Patarčič

KAJAK – KANU SEKCIJA

Na Črnučah in za Bežigradom je bilo v začetku osemdesetih let nekaj navdušenih veslačev, ki so trenirali veslanje v Kajak-kanu klubu Ljubljana. Ti veslači so bili Tomaž Brinovec, Andrej Gale, Marjan Zgonc in Vojko Dolščak, nekaj pa nas je bilo amaterskih veslačev s svojimi kajaki, Igor Žontar je imel celo velik vojaški pontonski čoln.

Nekoč je v pogovoru padla ideja, da bi bilo lepo imeti svoj klub s sedežem na Črnučah, saj je Sava blizu in s tem dani naravni pogoji za veslanje. Hitro smo ugotovili, da bi bila ustanovitev samostojnega kluba birokratsko zapletena, pa tudi pri dotacijah bi se znašli čisto na repu bežigradske občine, zato smo se zmenili s PD Črnuče, da pod njihovim okriljem ustanovimo kajak-kanu sekcijo in jo prijavimo pri takratni ZTKO.

Leta 1983 smo tako ustanovili sekcijo, predsednik je postal Mikec Drašlar, tajnik Sašo Žontar, blagajnik Igor Žontar in gospodar Andrej Gale.

Namen sekcije je bil gojitev rekreativnega veslanja s kajaki in kanuji po divjih vodah, vzgoja novih članov, učenje veslanja in reševanja iz rek ter obisk turističnih tekem v domovini in tujini.

Še pred ustanovitvijo sekcije smo morali najti prostor za shranjevanje čolnov - čolnarno. Po razmisleku, ali naj prostor zgradimo ob Savi, se je nekdo spomnil, da lahko uredimo v čolnarno star, zanemarjen nemški bunker iz druge svetovne vojne, ki stoji ob železniškem mostu čez Savo, na ježenski strani Save. S prostovoljnimi delom v letu 1984 in naslednjih letih smo pospravili bunker, ga znotraj prebarvali, naredili vrata in rešetke na linah, uredili nosilce za čolne, uredili prostor za sušenje vlažnih neoprenskih oblek, napeljali luči, zravnali okolico bunkerja, in nastala je čolnarno, ki še sedaj lepo služi svojemu namenu.

Po ustanovitvi sekcije smo sodelovali na nekaterih tekmovalnih turističnih spustih in dosegli nekaj dobrih rezultatov. Najbolj so se izkazali Tomaž Brinovec, Andrej Gale, Joža in Srečo Prijatelj, Miha Grudzinski in Igor Žontar. Udeležili smo se tudi

Majk preko 5-metrskega slapu na Idrijci, 1997

prvih tekem z rafti v Sloveniji, eden od pionirjev raftanja na Slovenskem je Igor Žontar z ekipo. Igor Žontar je že leta 1983 (verjetno prvi ali med prvimi) preveslal reko Sočo v najtežjem delu, med Trnovim in Kobaridom.

Danilo v kajaku na Uni, 2002

V naslednjih dvajsetih letih smo preveslali vse zanimive slovenske in jugoslovanske reke (Sočo, Savo, Savinjo, Kolpo, Idrijco, Uno, Cetino, Zrmanjo, Taro), na tujem pa

številne italijanske in avstrijske reke (Sesio, Fello, Arzzino, Salzo, Isel, Gurk, Lieser, Steier, Arnbach...). Mnoge od teh rek, zlasti v Avstriji, so zelo divje, hitre, mrzle in ekstremno težke. Tu sta se najbolj izkazala Miha Grudzinski - Majk in Igor Žontar. V vseh teh letih se je v sekciji izmenjalo okoli 100 veslačev, večjih nesreč, razen nekaj polomljenih reber in precej neprostovoljnega pitja vode, nismo imeli.

Moram priznati, da je šlo dva- ali trikrat le za las in so imeli nekateri naši veslači veliko srečo, da so še med nami.

Poleti največkrat veslamo na Savi, po veslanju smo običajno žejni, zato je nekdo pred leti predlagal, da kupimo 2 gajbi piva, jih spravimo v prijetno hladen bunker, na steno obesimo šparovček za denar in vsak, ki spiže pivo, pusti denar v »kasi«, tako da bi se vsebina gajb stalno obnavljala. Zelo hitro se je povečal »veslaški« obisk bunkerja, gajbe so se hitro praznile, »kasa« pa je žal tudi ostajala prazna.

Med številnimi veslaškimi prigodami je znana zgodba, ko se je legendarni črnuški veslač, alpinist, tabornik in lokostrelec Sandi Kogovšek z vzdevkom Blek stena in Sandokan s svojimi taborniškimi prijatelji odpravil z nekaj kanuji veslat iz Črnuč do Beograda. Prvi brodolom so veslači doživeli že pri Hrastniku in potopili 2 kanuja, tako da je del ekipe veslal naprej, del pa nadaljeval vožnjo kot spremstvo s kombijem. Ekipa, ki ni doživela brodoloma, je s skrajnimi naporii priveslala do Siska, se tam vkrcala na večjo rečno ladjo in s to ladjo potovala skoraj do Beograda. V Beogradu so kanuje ponovno splavili v vodo in slovesno odveslali proti tedanji prestolnici, kjer pa je Sandi z lokom in puščicami napadel Beograd. To se je zgodilo kar nekaj let pred slovensko osamosvojitveno vojno.

Trenutno nas je v klubu 25 veslačev, redno nas vesla 10, predsednik je Danilo Patarčič, tajnik Dušan Zajc in gospodar Tomaž Brinovec. V aprilu imamo čistilno akcijo v čolnarni in okolici, v juniju pa piknik za Savo.

Najzvestejši člani, ki veslajo vse od ustanovitve sekcije, so: Tomaž Brinovec, Boris Benedičič, Andrej Gale, Mikec Drašlar, Danilo Patarčič, Miha Grudzinski in Igor Žontar.

Jure Božič

DOM NA MALI PLANINI, 1528 M - ČRNUŠKI DOM

Opis doma

Dom stoji na razglednem robu Male planine, vzhodnem in malo nižjem delu gorske planote Velika planina. Pod njim je planšarsko naselje pašne skupnosti Mala planina. Dom tlorisnih dimenzij (13x10 m) je zidan objekt betonske konstrukcije in ima štiri etaže. V kleti je rezervoar za vodo, hidrofor, kurilnica, mala delavnica, večnamenski prostor, glavna shramba, shramba za smuči in kopalnica s tušem. V pritličju so sanitarije, kuhinja, shramba, trije gostinski prostori s skupaj 58 sedeži in točilni pult. V nadstropju so sanitarije, kopalnica s tušem, soba s kopalnico za oskrbnika in šest sob za goste s skupno 19 posteljami. V mansardi je skupna spalnica s 17 ležišči. Streha in fasada doma sta obloženi s TRIMO pločevino rjave barve. Dom ima električno energijo, centralno kurjavo in zadostno količino vode iz dveh lastnih zbiralnikov. Pred domom so mize in klopi za skupaj 100 obiskovalcev. Dom je odprt vse dni v letu. V poletnih mesecih je oskrbovan z avtomobilom, pozimi pa z motornimi sanmi oziroma snežnim teptalcem. Za naš dom in dobro počutje planincev od 2. junija 2003 skrbi ga. Majda Lukan, telefon 031 519 753.

Kratko o izgradnji doma

Prvo postojanko zaprtega tipa smo si črnuški planinci uredili v Erjavškovi koči na Mali planini, ki smo jo najeli in odprli 1. maja 1954. Ker nam koče ni uspelo odkupiti, smo se odločili za gradnjo novega doma. Glavni pobudnik in tudi izvajalec te ideje je bil takratni predsednik društva, g. Metod Lampič. Ta je z arhitektom, g. Vlastom Kopačem, snovalcem planšarskih naselij na Veliki planini, določil najprimernejši prostor za bodoči objekt. Sledil je odkup zemljišča, pridobitev lokacijske odločbe, izdelava projektne dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja. Prvotno dokumentacijo je izdelal arhitekt Vlasto Kopač, vendar smo se v društvu odločili za večji in požarno bolj varen objekt. Zato je končni projekt, po katerem je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, izdelal arhitekt Andrej Kovač. Z gradnjo doma smo pričeli leta 1962 in ga delno usposobili že leta 1966. Dokončan in odprt pa je bil leta 1970. Zahteven projekt izgradnje, ki je zahteval ogromno prizadevanj pri reševanju finančnih, strokovnih,

organizacijskih in drugih problemov, je uspešno vodil g. Metod Lampič, večino dela pa so prostovoljno opravili člani društva.

Razgledi

Od doma, zlasti z vršne rebri nad njim, je lep razgled na vse strani. Proti vzhodu se travnata in gozdnata pobočja Velike planine spuščajo proti Volovljeku in gornji dolini Podvolovljeka, ki ga od leve proti desni oklepa veriga: Veliki Rogatec, Lepenatka, Kašni vrh, Kašna planina in Kranjska reber, ki se spušča na preval Črnivec. Na drugo stran Črnivca je lepo viden masiv planote Menina planina, v ozadju pa Zasavsko hribovje. Na jugu sega pogled prek Ljubljanske kotline, Polhograjskega hribovja, Krma in Mokreca do Nanosa, Javornikov in Snežnika do Snježnika in Risnjaka v Gorskem Kotarju. Na zahodu je v bližini stranski masiv Kamniških Alp, ki se preko Krvavca, Korena, Komποτεle, Mokrice, Kalškega grebena in Kalške gore spušča do Kokrškega sedla. V ozadju je južni in jugovzhodni del Julijskih Alp. Od severozahoda do severovzhoda se pne za Veliko planino osrednji masiv Kamniških Alp z vrhovi Grintovca, Skute, Turske gore, Brane, Planjave, Lučke Babe in Škarij do Ojstrice, v bližini pa je najvišji vrh Velike planine Gradišče ali Njivice.

Mala planina s Črnuškim domom

Dostopi

Do Doma na Mali planini vodi več markiranih, lovskih in pastirskih poti. Dolžino in težavnost hoje si lahko izberete glede na svojo pripravljenost in čas. Na tem mestu so opisane samo markirane poti, obisk nemarkiranih poti pa nepoznavalcem odsvetujemo, saj so še posebej v slabih vremenskih razmerah orientacijsko zelo zahtevne. Opisane poti so označene na priloženem zemljevidu. Nekatere se začenejo v dolini, do začetkov drugih, v spodnjem seznamu poti so označene s črko a, pa se je potrebno pripeljati z avtom po dolini Črne ali Podvolovljeka do Kranjskega Raka in naprej v pobočje Velike planine. Želja planincev je, da bi bilo avtomobilov na tem območju čim manj, zato pravim planincem priporočamo poti iz doline, ki so vse zelo slikovite in ponujajo veliko planinskih užitkov. Kondicijsko manj pripravljenim obiskovalcem pa so namenjene krajše variante.

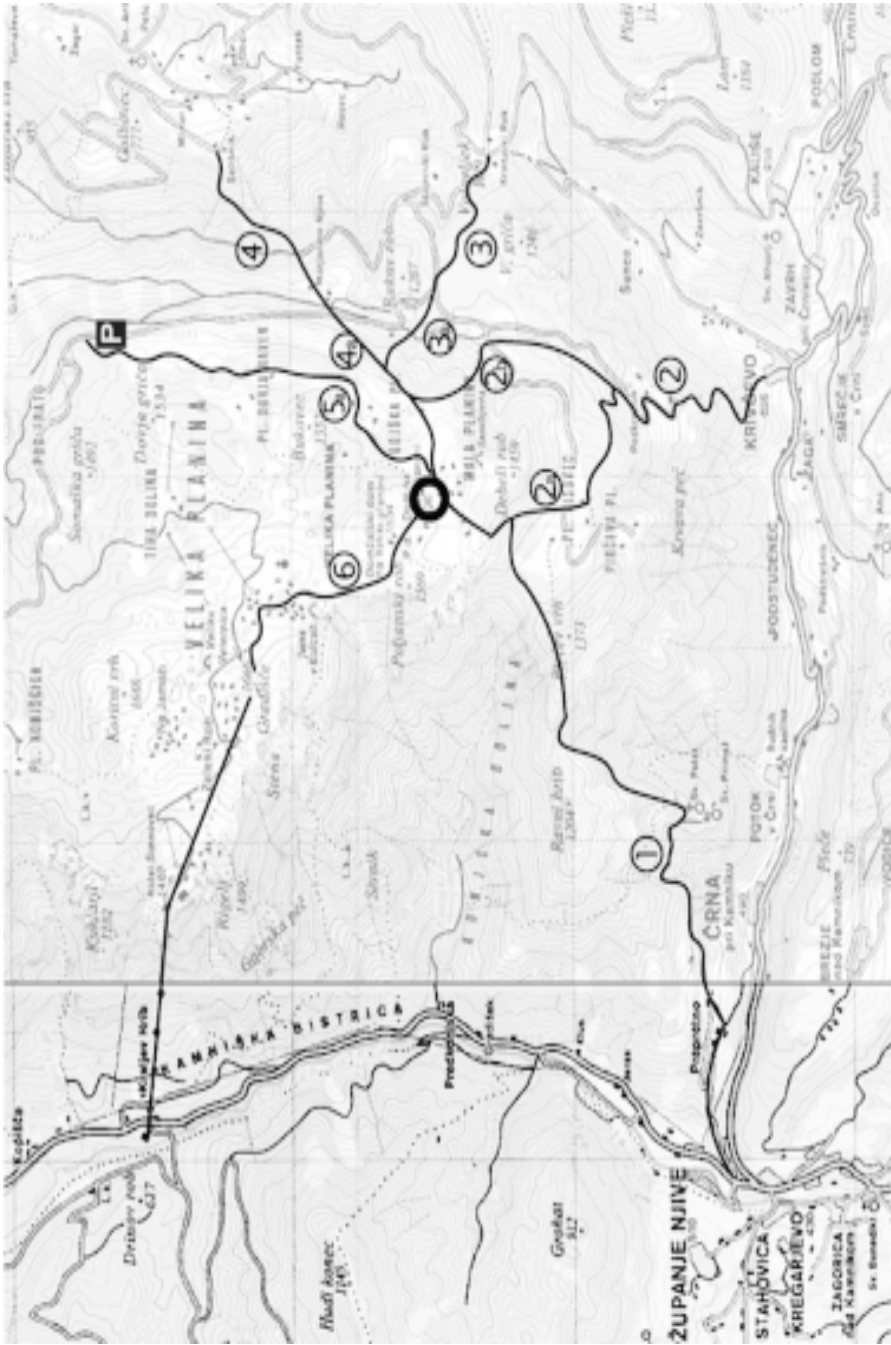
Št poti	Opis	Trajanje	Opombe
1	Stahovica – Sv.Primož – Pasje pečine – Mala planina	3 ure	
2 + 2a	Krivčevo (Jurček) – Podkrajnik – Planina Kisovec – Mala planina	2,5 ure	
2a	Planina Kisovec – Mala planina	0,5 ure	z avtom do planine Kisovec
2 + 2b	Krivčevo (Jurček) – Podkrajnik – Jelšev konfin – Gojska planina - Mala planina	2,5 ure	
2b	Jelšev konfin – Gojska planina - Mala planina	45 min	z avtom do Rakove ravni
3 + 3a	Kranjski Rak – Rakove ravni – Gojska planina – Mala planina	1,5 ure	z avtom do Kranjskega Raka
3a	Rakove ravni – Gojska planina – Mala planina	1 ura	z avtom do križišča na Rakovi ravni
4 + 4a	Podvolovljek – Marjanine njive – Gojska planina – Mala planina	2,5 ure	
4a	Marjanine njive – Gojska planina – Mala planina	40 min	z avtom do Marjaninih njiv
5a	Ušivec – Gojska planina – Mala planina	40 min	z avtom do Ušivca
6	Žičnica Velika planina – Gradišče – Velika planina - Mala planina	30 min	z gondolo in sedežnico do Gradišča

Zanimivejše ture

Gradišče ali Njivice (1666 m) 45 minut; Bukovec (1552 m) 30 minut; Poljanski rob (1569 m) 15 minut; Konj (1803 m) čez planine Konjščica, Dol in Rzenik 2h.

Prehodi do drugih postojank

Domžalski dom na Veliki planini (1534 m) 5 minut; Dom v Kamniški Bistrici (600 m) čez planini Konjščica in Dol 3h; Kocbekov dom na Korošici (1808 m) čez Konja in Presedljaj 4h.

OBNOVA DOMA V LETIH 1998 DO 2003

Zob časa je v teh letih močno najedel objekt, zato smo leta 1998 pričeli z zahtevnimi obnovitvenimi deli, s katerimi smo ustavili propadanje doma, gostom pa ponudili večji standard bivanja. Opravljena dela smo zmogli z ogromnim naporom gospodarskega odseka društva, ki ga zelo prizadevno in uspešno vodi g. Drago Koželj. Dela so zahtevala pridobitev potrebnih finančnih sredstev, organizacijsko in strokovno pripravo ter ogromno prostovoljnega dela planincev, brez katerega izvedba teh del ne bi bila mogoča. Veliko dela smo opravili na našem domu v zadnjih petih letih, veliko pa nam ga je še ostalo, vendar je dom sedaj spet v takšnem stanju, da smo črnuški planinci lahko ponosni nanj.

Ker je stara streha puščala, smo se morali najprej lotiti strehe. Novo kritino, ki je iz TRIMO barvane aluminij pločevine, smo položili na nove letve, ki smo jih pritrdili preko stare kritine. Stara kritina je tako ostala v funkciji sekundarne kritine. Pred polaganjem nove kritine smo s kovinskim nosilcem sanirali počeno in povešeno lego na jugozahodni strani strehe. Ob zamenjavi strešne kritine smo zamenjali tudi žlebove in cevi, ki strešno vodo dovajajo v zgornji vodni zbiralnik. Ta je bil hidro in toplotno izolacijsko precej poškodovan, zato smo obnovili obe izolaciji, vgradili pa smo tudi nov pokrov zbiralnika, izdelan iz nerjaveče pločevine. Ker so bili leseni deli fasade zelo dotrajani, okna in polkna pa skoraj uničena, je bila potrebna mizarska in pleskarska sanacija lesenih delov objekta. Nova strešna kritina je pogojevala tudi sanacijo strelvodne inštalacije.

Ker dom vse od leta 1971, ko je bil opravljen tehnični pregled objekta, zaradi nekaterih pomanjkljivosti ni pridobil uporabnega dovoljenja, smo odpravili tudi stare pomanjkljivosti, izpolnili zahteve novih tehničnih in sanitarnih predpisov, končali sedemnajst let star upravni postopek in leta 1998 pridobili uporabno dovoljenje objekta. V zvezi s tem smo morali vgraditi protipožarna vrata v kotlovnici, izdelati inštalacije zasilne razsvetljave, zamenjati talne obloge v spalnem delu objekta, vgraditi in servisirati prenosne gasilne aparate, urediti prezračevanje in elektro inštalacije kotlovnice ter urediti zaščitno ograjo na stopnicah podstrešja. V letu 2002 je sledil zelo zahteven in drag projekt zamenjave popolnoma dotrajanih oken. Zamenjati je bilo potrebno 26 oken. Ker nas je že dolga leta žulil tudi problem nefunkcionalne in toplotno neustrezno izolirane terase, smo se pred zamenjavo oken lotili še hujšega problema. Teraso smo pozidali, notranji nosilni zid pa podrli in tako povečali površino restavracije za približno 14 m². Pred podrtjem nosilnega zidu pa je bilo potrebno statično ojačati objekt. Naredili smo štiri nove točkovne temelje in na njih postavili štiri armirano betonske nosilce do prve oziroma druge betonske plošče. Strokovno zelo zahtevna in odgovorna dela je zelo profesionalno vodil g. Damjanc Novak, za kar se mu na tem mestu še enkrat najtopleje zahvaljujemo. Ko je bil objekt statično ojačan, smo podrli stari

Izoliranje fasade s toplotno izolacijo Tervol, 17. 6. 2003

Obnovljena južna fasada, junij 2003

hidro izolacijo in izdelali betonski podstavek fasade. Zamenjali smo vhodna vrata doma in stopnice pred vhodom obložili z granitom. Pločevinasto fasado Trimo smo pritrdili na 10 cm leseno nosilno konstrukcijo, med konstrukcijo pa položili 10 cm toplotne izolacije TERMO-Tervol. Zaradi nove fasade smo morali zamenjati del strelovodne inštalacije. Popravili smo leseno okolico doma in zamenjali nekaj dotrajanih miz in klopi pred njim. Veliko smo postorili tudi v notranjosti doma. V prvem nadstropju smo eno spalnico predelali v dve kopalnici s tušem. Ena je namenjena oskrbniku, druga pa obiskovalcem doma. Zamenjali smo kompletan odtočni sistem iz sanitarij prvega nadstropja in pritličja. Zamenjali smo radiatorje in inštalacijo centralnega ogrevanja.

nosilni zid in gradbeno obdelali teraso. S spodnje strani smo jo toplotno izolirali, na vrhu pa položili keramične ploščice. Ker je po podrtem zidu potekala inštalacija razsvetljave, smo morali na novo izdelati kompletne inštalacije razsvetljave obstoječega in povečanega restavratorskega prostora. Zamenjava oken je zahtevala gradbeno in slikopleskarska zaključna dela v objektu, okna pa smo zaščitili z dvojnimi temeljnimi in dvojnimi končnimi lazurnimi premazom Belinka.

Leta 2003 smo uspešno zaključili še finačno najzahtevnejši projekt, zamenjavo fasade. Tudi ta projekt je zahteval nekatera predhodna dela. Odstranili smo leseno oblogo stare fasade. Ponovno smo prebarvali lani vgrajena okna. Na severni in delu vzhodne fasade smo odkopali nosilni zid do temeljev, izvedli

Danilo Patarčič

ČRNUČANI NA VULKANU ERCIYES

V temni mrzli noči sveti z neba na tisoče svetlih zvezd, ki me žal ne morejo ogreti v ugaslem žrelu vulkana. Na višini okoli 3000 metrov sem si na mrzlih črnih skalah napravil zasilno ležišče. Čas se vleče v neskončnost, vsakih nekaj minut okoli skalne ograje zatuli veter in me dobro ohladi.

Pomislim na prijatelje, ki bivakirajo 200 metrov višje, na robu vulkanskega žrela, na strmem izpostavljenem grebenu, kjer so še bolj izpostavljeni vetru.

Včeraj smo se okoli poldneva pripeljali na prelaz Kajak Evi. Tu stojo umazan, zaprašen hotel in nad njim nekaj sedežnic. To je na pobočju vulkana Erciyesa baje najlepší smučarski center Turčije. V teh septembrskih dneh daje vtis zanemarnjenega, napol razpadlega smučišča. Ker ne želimo prespati v hotelu in najeti vodiča, nam v hotelu nočejo shraniti težkih nahrbtnikov, napolnjenih z vso kramo, ki jo tovorimo za dvotedensko bivanje v Turčiji. Tudi plačilo ne pomaga. Nahrbtniki ostanejo na naših ramah.

Vulkan se osamljen pne v nebo, njegova pobočja so pusta, brez drevja ali grmovja, izza skal se le tu in tam bleščijo šopi posušene zlato rumene puščavske trave. V pripekajočem soncu se po smučišču počasi vzpenjamo navzgor. Hoja pod sedežnicami je neprijetna, v čevlje in kožo se nam zajeda ostra, trnasta trava. V nekaj urah se dvignemo do zgornje postaje žičnice. To je razsuta stavba, s katero gospodari veter in premetava škripajoča vrata ter razbita okna. Ko si ogledamo zadnji žalostni ostanek civilizacije, po kratkem počitku nadaljujemo pot po rahlo vzpenjajoči se prijazni dolinici proti spodnjemu robu raztrganega kraterja, kjer slutimo, da bomo našli raven prostor, primeren za bivak. Nekoliko zaostanem za Igorjem, Janezom in Andrejo, ki se v brezpotju prehitro zaženejo v strm jugovzhodni greben vulkana. V veliki strmini in posipajočem vulkanskem drobirju napredujem zelo počasi. Zaslutim, da se v takih razmerah ne bom uspel do noči povzpeti na vrh grebena, zato prečim po sesutih meliščih v desno, dokler ne prispem na dno vulkanskega žrela. Na velikem balvanu postavim možica. Odločim se, da bom jutri tukaj pustil nahrbtnik z vso odvečno prtljago, proti vrhu bom nosil samo pijačo in fotoaparatus. Tik pred nočjo dobim obisk. Začuden opazujem Poljaka in Madžara, ki me obiščeta brez vsake prtljage. Pojasnita mi, da sta se z terenskim vozilom pripeljala po slabi cesti do višine okoli 2700 m. Tam bosta

Vulkan Erciyes Turčija, 1997

z oblačnim pajčolanom. Počasi se ogreje. To je bila prva zares mrzla noč v vroči Turčiji, kjer so v dolini temperature čez dan okoli 30 stopinj. Za ogrevanje se vzpnem na greben, na katerem se prebujajo prijatelji. Na grebenu, po katerem poteka pot proti vrhu, nas prehiti skupina Čehov. Ti so začeli vzpon s prelaza Kajak Evi že zelo zgoraj. Pokrajina je pusta, trav ni več, vulkanske skale se svetijo v rdečih, zelenih in črnih odtenkih. Pot proti vrhu se vleče v neskončnost. Južna pobočja vulkana padajo v enakomerni strmini 2000 m globoko. Tukaj bi bil pozimi pravi smučarski raj za smučarske sladokusce. Globoko pod sabo vidim posušene struge, po katerih je nekoč odtekala žareča lava, v daljavi pa nižji, popolnoma črn bazaltni hrib, verjetno ostanek kasnejših izbruhov.

Okoli poldneva prispemo pod navpično skalno stopnjo, ki jo obidemo po krušljivem, strmem melišču. Objamejo nas vlažni in mrzli oblaki. Nad nami slutimo vrh. Po vseh štirih plezamo po izpostavljenem, skrotastem in močno krušljivem terenu proti sedlu tik pod vrhom. Čehi nad nami nam pošiljajo vsakih nekaj minut pošiljko kamenja, ki odbrzi v globino mimo nas na levi ali desni strani grebena. Nekaj manjših kamnitih projektilov me boleče opomni na trdoto skal. Na sedelcu si z Igorjem oddahneva. Zoprni teren, kjer se je krušilo vse, za kar sem prijel, je za nama. Sledi še kratek prijeten grebenček in že se znajdeva na skalnem vrhu med češkimi hribolazci. Na sever pada v globino strmo, razjedeno ledeno snežišče. To snežišče smo opazili že z mesta Kajsery, ko smo z razdalje 30 km občudojoče zrlji proti vulkanu. Kmalu se nam pridružita Andreja in Janez.

Po kratkem počitku se pričnemo spuščati v dolino, v vročo turško vsakdanjost. Vzpon na anatolski vulkan Erciyes, 3917 m, so 10. in 11. septembra 1997 izvedli Janez Kutnar, Danilo Patarčič, Andreja Praper in Igor Žontar.

Janez Kutnar

DRUŠTVU ZA ROJSTNI DAN OD ČRNUČ DO TRIGLAVA

Premišljeval sem, kako bi počastil društvo ob petdesetletnici. Želel sem si, da bi bilo to nekaj posebnega in da ne bi ponavljal idej drugih. Porodila se mi je misel, da bi šli na pot iz Črnuč do Triglava po transverzalah, in sicer po Ljubljanski mladinski poti, Loški planinski poti in Slovenski planinski poti. Zaradi slabega zdravja si tega nisem upal organizirati množično. Odločil sem se, da bom pot prehodil sam. Doma sem omenil, da bom odšel na Triglav. Sestra Dana se je takoj hotela priključiti izletu. Povedal sem ji, da ne vem, koliko časa bo to trajalo. Zagotovo dlje kot teden dni, saj celotna pot ni tako kratka, preseneti lahko tudi slabo vreme. Povedal sem ji, da nimam namena odnehati.

Na pot sem nameraval v soboto, 5. julija 2003. Ker je bila sestra domenjena le za teden dni dopusta, je morala zaprositi za podaljšanje le-tega. V četrtek mi je povedala, da se mi bo pridružila. Zanimalo jo je, kaj naj vzame s seboj. Zelo na kratko sem ji odgovoril, da čim manj in vse tisto, kar bo potrebovala. Tako čudnega odgovora seveda ni pričakovala, zato sva se o vsem natančno pogovorila.

V soboto sva se odpravila izpred moje hiše ob 6.00 zjutraj. Nekaj malega hrane sva imela s seboj, sicer pa sva bila domenjena, da se bova hranila po kočah ob najini poti. V soboto se je takoj malo zataknilo. Sestrina pohodna palica se je pokvarila. Nisva se ubadala z njo, temveč sva jo kar pustila pri meni v garaži, jo zamenjala z eno mojo starejšo in stvar je bila rešena. Kljub neprijetnosti sva se ob 6.25 odpravila proti vrhu Rašice. Pot proti vrhu Rašice naju je vodila po vrheh, koder sva že ničkolikokrat hodila na sprehod. Po čaju in klepetu ter seveda obveznem fotografiranju sva pot nadaljevala proti Šmarni gori. Ni bilo tako enostavno kot takrat, ko se pripelješ pod njo in greš samo gor. Malo je naredilo svoje že sonce, največ pa asfalt. Bolje bi bilo, če bi šla na Povodje, a nama je oskrbnik na Rašici odsvetoval to pot, češ da je verjetno premokro.

45

Dani je na Šmarno goro komaj prilezla in kasneje priznala, da bi verjetno odnehala, če je ne bi bilo sram. Pot sva nadaljevala čez Grmado do Vikrč in jo mahnila čez Savo proti Slavkovemu domu, pa ne na bikove prašnike, temveč po žig za Ljubljansko mladinsko pot. S seboj sem imel vse tri knjižice od omenjenih poti. Držati pa sem se hotel poti, ki sem si jo zadal. Naslednja točka je bila Katarina, kjer sva se po krajšem počitku odpravila proti Grmadi. Ko sva bila še v gozdu pod Grmado, je padlo nekaj kapelj dežja, jaz pa sem sam pri sebi upal, da ne bo kaj hujšega. Na srečo je ostalo res samo pri kapljah. Protidežni rekviziti so tako ostali v nahrbtnikih. Ko sva prišla na vrh, sva se tudi tu malo oddahnila. Žigosati nama ni bilo potrebno, ker na žigu ni bilo gumijastega odtisa Grmade. Spustila sva se proti kmetiji odprtih vrat, gledala proti Kamniškim planinam in občudovala lepoto mavrice, ki je bila pred nama. Dobro znana pot do Tošča je bila premagana v eni uri in deset minut. Z vrha Tošča sva se po počitku in že skoraj rutinskem žigosanju, fotografiranju in nabiranju novih moči začela spuščati proti Črnemu Vrhju. Tu sva že hodila po Loški planinski poti. Midva dol, prav tako tudi sonce. Če gre spat dan, sva morala tudi midva poiskati neko prenočišče. Malo pred Črnim Vrhom sva zavila do kmetije, ki sva jo zagledala na desni strani najine poti. Pozvonil sem in povprašal možaka, če lahko prenočiva na njihovem seniku. To nama je odsvetoval in nama ponudil leseno hišico ob hiši. Malo sva z gospodarjem še poklepetala in nato odšla v hišico. Gospodar ni hotel nič denarja za prenočišče, zato sem ga prosil za naslov, da mu piševa z vrha našega očaka. V hišici je bil kavč, ki ga je zasedla sestra, jaz pa armafleks na tla in sva bila za prvo noč preskrbljena. Prvi dan sva hodila 12 ur in 25 minut. Daljše počitke sva odštela. Spal sem dokaj dobro, proti jutru me je malo hladilo, pa sem se odel s staro odejo, ki je bila pri roki. Tudi stara te lahko ogreje.

Vstala sva okrog šeste ure, malo pojedla in zapustila leseno hiško ob 6. 40. Čez pol ure sem že žigosal Loško pot na Črnem Vrhju nad Polhovim Gradcem. Pot naju je vodila na Pasjo ravan. Dani sem pokazal, kje začnemo nočni zimski pohod proti Dražgošam. Med hojo sva si ogledovala bližnje vrhove. Najin Triglav je bil skrit očem, saj vidljivost ni bila najboljša. Šla sva proti Planini – Suhi Dol. Med potjo so bile markacije še za Sivko, pa sem zavil kar po njih in takoj spoznal, da pot ne bo najbolj prava, saj bova naredila malo ovinka. Ker pa tod še nisem hodil, sem si dejal, da tudi ne bo napak, če enkrat zavijem še sem gor. Z vrha pa zopet navzdol in proti Suhemu Dolu. Začeli so naju peči podplati in tudi nahrbtnik je bil čedalje težji, kot bi vsako uro nekdo nekaj dodal notri. Ko sva v hiši, kjer imajo žig, požigosala, sem vprašal, če bi nama

prodali kaj kruha. S kruhom sva bila že bolj proti koncu, tudi nedelja je bila, trgovine pa nobene na vidiku. Bil je tako dober fant, da nama je prinesel dve kajli kruha. Plačal sem pa s hvala lepa. Tu sva se za preizkušnjo preobula v športne copate. Pred nama je bil asfalt in makadam. Hoja je bila lažja, nahrbtnik težji, sestra pa je menda na tem odseku pridelala največ žuljev. Naslednja postaja je bila Smrečje. Tu sem nekoč, ko sem hodil po Loški poti, spal pod kozolcem. Takrat sem prišel iz Škofje Loke. Midva pa sva pot nadaljevala proti Svetim trem kraljem. Med potjo, ki je bila na žalost zopet asfaltirana in makadamska, sva se malo pasla in sladkala z gozdnimi jagodami. Prišla sva do koč, ki je last PD Rovte. Privoščila sva si ričet in vsak pol klobase. Že med potjo je enkrat malo porosilo, a ni bilo nič hujšega. Ko sva jedla, je zopet začelo rositi, a sva sedela pod krošnjo smreke. Naenkrat se je ulilo, tako da ni kazalo drugega kot počakati pod streho, da se nevihta umiri. Pot sva nadaljevala proti Goropekam. V daljavi sva videla Triglav, malo meglen, a vendar pravi Triglav. O, koliko stopinj, dvigov in spustov, ovinkov in kaj vem česa vsega bo še potrebno, preden se bova povzpela nanj. Dani še niti ne ve,

Planike

do kam bo zmogla. Oblížev na nogah je čedalje več. Prvi spomin na Goropeke sega daleč, skoraj štirideset let. S prijatelji smo praznovali rojstni dan. Če bi mi takrat nekdo dejal, da bom tod mimo pešačil od doma do Triglava, bi mu verjetno dejal, da se mu je zmešalo. Danes marsikdo to reče meni, vendar se mi ne zdi tako. Res je lažje ležati doma in gledati TV, pupcati in papcati. Hoja po gozdovih in travnikih, ptičje petje, ki naju spremlja med potjo, lepi pogledi na naše hribočke, hribe in najvišje vrhove, na katere se med potjo ozira oko, vse to je vredno veliko več kot pa bi si kdo mislil.

Zapustila sva Goropeke, se napotila v Žiri in dvignila do 703 m visokega Vrsnika. Hiša, včasih nekaj vojaškega, danes pa tu stanujejo. Poklepetala sva z ženico in jo prosila, da naju je fotografirala. Pot sva nadaljevala proti Ledinam. Sonce je že zahajalo in nama svetilo naravnost v oči. Malo zoprno, toda vedel sem, da bo še slabše, ko bo tema in vedel sem, da bo tema prej, preden prideva do tja, kamor sva načrtovala. Sestri o tem nisem govoril. Predlagal sem, da greva do Ledin, potem bova videla, kako se bova odločila. Na Ledinah je bil že mrak. Pojedla sva pest rozin, nato sem sestro vzpodbudil, da nadaljujeva pot, saj je do Sivke le štirideset minut in je za naju najbolje, da še danes prideva tja. To bi bilo tudi za hojo v naslednjem dnevu najbolje.

Prispela sva do Sivke. Ko sem zmotil gospodinjo, je bila ura že malo čez 22.00. Povprašal sem po seniku. Povabila naju je v hišo in prespala sva na kavču v dnevni sobi. Vse se je odvijalo hitro. V hiši so se že odpravljali k počitku. En otrok je že spal, zato ga je starejša sestra odnesla spat v posteljo. Gospodinja je raztegnila velik kavč, midva sva požigosala knjižice, da domačih zjutraj ne bi vznemirjala. Hči je prinesla rjuhe, a sem dejal, da ni potrebno, da bova legla kar na pogrnjene odeje, ki so že na kavču in že je bila luč ugasnjena, v hiši mir in midva pripravljena za spanje. Nekaj časa so me motile muhe. Sestri sem dejal, da nisem vedel, da vidijo letati tudi ponoči. Kaj hitro sem jim ušel v spanec. Ta dan sva hodila deset ur in pol.

Dogovorili smo se, da bova ob 6.00 uri krenila naprej, ker pa je gospodinja sestri ponudila jutranjo kavico, se je odhod premaknil za pol ure. Glede na to, da čas ni bil najin gospodar, pol ure ni nič. Mahnila sva jo proti Bevkovemu vrhu (1050 m). Za pot sva porabila 2 uri in petindvajset minut (pet minut manj kot piše). Sestro je kar malo utrudilo. Spustila sva se do Kladja. Ko sva pri hiši ob cesti žigosala, sva malo poklepetala z gospodinjo. Vedno, kadar sem bil tu, je bilo vse zaprto, kot da ni žive duše. Povedala je, da so hišo podedovali in se pred kratkim vselili. Prej je bila tu gostilna. Pošalila se je, da dež z ene strani strehe teče v Črno morje, z druge strani pa v Jadransko.

Napolnila nama je steklenici z vodo in pot naju je vodila proti Ermanovcu. Ko sva prihlačala do odcepa za bolnico Franja, sem Dani predlagal, da me počaka v senci in si malo odpočije. Sam sem brez nahrbtnika pohitel do Ermanovca. Do kočice sem potreboval pol ure, nazaj malo manj in je bila dobra ura naokrog. Odpravila sva se proti Franji. Po tem delu poti nisem hodil še nikoli. Pot se je kar vlekla. Vmes sva si pri nekem vikendu nabrala pest malin, ki so naju premamile, da se jim nisva mogla upreti. Po nekaj metrih hoje se je ulilo. Uspela sva zaščititi nahrbtnika s PVC prevleko in odpreti dežnik. Za kaj več ni bilo časa. Lilo je, kot da ne misli nehati. Obžaloval sem, ker nisva pri vikendih malo počakala, a sem si mislil, da ne bo dežja, da bo veter odnesel oblak kam drugam, a sem se uštel. Na dežju sva stala dvajset minut. Teklo je že čez dežnik in hladiti me je začelo. Nič se ni dalo pomagati. Vsak premik in iskanje po nahrbtniku bi povzročilo še mokroto v njem. Po nevihti je posijalo sonce. A glej ga šmenta! Nahrbtnik, ki sem ga imel ob nogi, misleč da je dobro zavarovan pred dežjem, se je dobro napil dežja ravno tam, kjer je opora za hrbet.

Dana in Janez pri Aljaževem stolpu, 12. 7. 2003

Premaknila sva se na sončno stran in sušila nahrbtnik. Med tem časom sva malo pojedla. Spuščala sva se po poti proti dolini. Kar naenkrat sem opazil, da ni več markacij. Šel sem nazaj in pri prvi hiši povprašal za pot. Možakar mi je pokazal smer čez travnik, malo opisal pot in že sva bila na asfaltni cesti. Še malo in z veseljem sva odložila nahrbtnike pri gostišču. Brez njih sva jo ubrala do bolnice Franja. Ko je bilo vse opravljeno, sva zopet vzela pot pod noge proti Poreznu. Čeprav sem tu že hodil pred leti, ko sem prvič delal Slovensko planinsko pot, se poti nisem čisto nič spominjal. Šla sva okoli hriba in prišla v vas. Vse hiše so bile strmo v hribu - prav zanimivo. Na enem zemljišču so imeli ravno zabetonirane temelje. Tu je življenje trdo. Ljudje obdelujejo vrtove na strmih pobočjih, ki jih obkrožajo. Zapustila sva vasico, nadaljevala pot navkreber čez travnik, v gozd, kjer sva kolovratila po zapuščeni drči. Tod hodijo le redki, saj je pot zelo slaba. Vse je bilo razmočeno od dežja. Na skalah in vejah je drselo. Morala sva biti zelo pazljiva, da se ne bi polomila. Ko sva prišla na plano, so se pri meni začele težave. Bil sem ves premočen, utrujen in zelo slab. Malo sem se ustrašil, da padem v hipo. Sestro sem prosil, da mi da kocko sladkorja iz žepa v nahrbtniku. Takoj je bilo bolje. V mokri praproti sem iskal markacije, da se poleg vseh nevšečnosti še ne izgubiva. Čez čas sva prišla v senožet. Mislil sem, da sva že blizu cilja, a sem se krepko uštel. Še veliko sva hodila, preden sva prispela do kočice na Poreznu. Med hojo sem imel zopet krizo. Vzel sem kocko sladkorja in morala sva narediti predah. Želel sem si, da bi legel in zaspal. Do kočice sva hodila uro dlje kot sva načrtovala. Ob 21.00 sva končno prispela pod streho. Pojedla sva enolončnico, na peč dala sušiti mokre cunje, uredila vse, kar je bilo potrebno in se odpravila k zaslužnemu počitku. Ta dan sva hodila skoraj trinajst ur.

Zjutraj sva malo poklepetala s fantom, ki je dejal, da že tudi hodi nekaj dni, vendar v nama nasprotni smeri. Za zajtrk sva imela kruh z zaseko in čaj. Današnji cilj bo verjetno le do Črne Prsti, saj do planine Razor ne bo šlo.

S hojo sva začela ob 7.00 uri. Najprej sva se spustila do Petrovega Brda, potem nadaljevala pot proti Črni Prsti. Med potjo sva občudovala cvetje in tudi delo ljudi pred skoraj devetdesetimi leti, kako so gradili ceste v tem gorskem svetu in kako so na nekaterih mestih še ohranjene. Nabiral sem štiri- in petperesne deteljice. Vsak dan sem kakšno našel. Med potjo sva prispela do odcepa za vrh Koblo. Ker tudi tu še nisem nikoli hodil, sva zavila še na ta vrh, ker je bil čisto ob poti. Dani je na vrhu dejala, da ji je prevroče, da ne bo hodila tako napravljena. To odločitev sem ji odsvetoval, češ da je preveč bela in da jo bo sonce preveč ožgalo, kar ne bo prijetno. Dobro, da je upoštevala moj nasvet, saj je imela kasneje probleme z opečenim vratom in ušesi. S Porezna do Črne Prsti sva hodila sedem ur. To je

bilo za ta dan vse, saj se je zelo oblačilo. Popoldan sva več ali manj lenarila in se pogovarjala z oskrbnikom.

Na večer sem čakal sončni zahod in ga tudi dočakal. Sonce je šlo za goro za oblake. Noč sva prespala na skupnih ležiščih s še enim tujcem. Več obiska ni bilo to popoldne.

Za zajtrk nama je oskrbnik spekel jajca. Spila sva čaj in se napotila v novo jutro, proti Rodici. Megle so se dvigale in skozi koprane se je rojevalo jutro. Sem ter tja so se pokazali vrhovi v vsej svoji lepoti. Najlepši so bili biseri jutranje rose na šopih planik. Večino poti, tudi ostale dneve, sem hodil spredaj in otepal roso s trav in grmovja. Do vrha Rodice sva potrebovala tri ure, od tu do Vogla pa še tri. Pot je bila kar dolga. Vrh je bil ovit z meglo. Spustila sva se proti planini Razor. Malo nad kočo sem ob poti opazil debelo kačo, ki se je odplazila v šavje ob poti. Ker vem, da se jih sestra zelo boji, sem bil previdno tiho.

V koči je bilo polno otrok, ki so bili na planinskem taboru, a vseeno nisva imela težav s spanjem. Prva stvar, ki sva jo pojedla, ko sva prišla v planinsko kočo, je bilo kislo mleko. Pred večerjo sva z oskrbnikom poravnala vse dolgove, ker sva se zjutraj odpravila na pot zelo zgodaj. Kupila sva nekaj kruha in v dar dobila tri konzerve paštet, ki so jih pustili veterani, ki so šli na Triglav pred nama.

Naslednji dan sva s hojo začela ob 5.15 uri. Odpravila sva se proti Krnu in se dogovorila, da bova zajtrkovala nekje na poti. Na poti sva zopet opazovala cvetice. Nabral sem šopek planik in jih shranil v fotoaparatz namenom, da bi jih kasneje komu poklonil. Med potjo se je Dana zelo prestrašila kače. Takrat sem ji povedal, da sem jo videl že dan prej. Ko sva se približevala Krnu, so se začele poditi megle in zakrivati vrhove. Na Krnu sva pojedla enolončnico, ki nama je zelo teknila. Pot sva nadaljevala proti Krnskemu jezeru. Že sva bila pri koči, toda želela čas sva priti do kočice pod Bogatinom. Z Dani sva bila že zelo utrujena. Med potjo sva postala, da sva zaščitila nahrbtnike in oblekla pelerine. Ker ni preveč lilo, sva pot nadaljevala proti Bogatinskemu sedlu. Misel, da bi šla na Lanževico in čez Lepo Komno, pa sem opustil. Ko sva se vzpenjala po opuščeni vojaški poti (mulatjeri) in naju je pralo, sva imela za seboj sonce, pred seboj pa čudovito mavrico z Lanževice na Bogatin. Ko sva se spuščala proti Komni, je tudi deževati prenehalo. Preoblekla sva se v suha oblačila, pojedla joto in popila čaj. Sam sem si privoščil še košček zavitka. Oskrbnica nama je dala star časopis. Natlačila sva ga v planinske čevlje, da bi bili do jutra bolj suhi. Tega dne sva hodila trinajst ur.

Dani sem večkrat pokazal, kje je možen sestop v dolino, ker nisem vedel, če bo še zmogla nadaljevati pot. Bila je užaljena. Vprašala me je, če se je hočem znebiti. Naslednje jutro sva bila zelo zgodnja. Odpravila sva se proti Sedmerim

jezerom. Najprej sva se ustavila na Prehodavcih, nato na Kanjavcu. Od tu se je Triglav že lepo videl. Od časa do časa se je sramežljivo zavil v meglo. Spustila sva se proti Hribaricam, od tam pa do Tržaške kočice na Doliču. Najino hojo je premotil helikopter, zato sva malo počakala, nato pa vstopila v varno zavetje kočice. Še dan je bil, ko sva se po desetih urah hoje odpravila spat. Spala sva na skupnih ležiščih, čeprav so jih ravno obnavljali. Noč je bila hladna, zato sem se v polsnu pokrila z bližnjo odejo. Še vedno me je hladilo. Prebudil sem se in ugotovil, da ima odeja v sredini veliko luknjo. Iz kočice sva odšla petnajst minut do petih. Jutro je bilo megleno in pihalo je. Najin cilj je bil vse bližje. Ko sva prišla do vzhodnega stena, sva pospravila palice. Po klinih in jeklenicah sva se vzpenjala proti Aljaževemu stolpu. Dosegla sva cilj. Čestital sem sestri za uspeh. Kasneje mi je dejala, da ni mogla spregovoriti niti besede, saj bi se ji ulile solze.

Poti pa še ni bilo konec. Pri naši najvišje ležeči kočici se nisva dolgo mudila. Šla sva čez Rž do Staničeve kočice. Ko sva bila že na lažjem delu poti, sem stopila malo hitreje, Dani pa naročil, naj me pri kočici počaka. Šel sem še na Begunjski vrh. V Staničevi kočici sva si naročila nekaj toplega. Treba je bilo nazaj v dolino. Pot sta nama prekrizala gamsa, ki sta se neverjetno spretno umaknili skupini glasnih planincev.

Pot proti Vratom je bila za Dani naporna, zame pa mukotrpna, a sem jo vselej počakal, da se mi je približala. Zaslužila sva si: Dani pivo in jaz sok. Morala sva še do Mojstrane, kjer smo bili z Lojzom domenjeni za prevoz. K sreči sva na poti ustavila planinca, ki se je peljal proti Mojstrani. Rešena sva bila makadamske ceste. Lojze nam je pripeljal nasproti. Zahvalila sva se planincu in se poslovila. Lojzu sva na dolgo in široko razlagala, kako sva hodila. Mene je vedno bolj bolelo koleno. Nisem vedel, kam z njim. Dani je napisala še zadnji stavek v svoj dnevnik. »Ni mi žal, utrujenost bo minila.«

Razmišljal sem, kako bi vso mojo pot povezal s številko petdeset. Nič mi ni kapnilo v glavo. Petdeset ljudi na tako pot – noro. Petdeset vrhov – jih ni na tej poti. Osemindeset žigov sva dobila – eden manjka – od Grmade! Na koncu sem si dejal, da številke petdeset pri vsem tem niti ne potrebujem. Ko sem prišel domov, sem začel urejati stvari. Iz knjižic sem jemal štiri- in petperesne deteljice, da jih med knjigo še malo osušim. Začel sem jih šteti. PETDESET!!! Verjeli ali ne – resnično. Vse najboljše, prijatelji, vse najboljše, društvo!

Jure Božič (po zapisu »Poroka na Kredarici«)

O PIPARJIH MALO DRUGAČE

Ob stodestletnici organiziranega planinstva na Slovenskem se bomo začetkov organiziranega planinstva spomnili na malo drugačen način. Vsi, ki so kdaj vsaj malo pobrskali po planinski zgodovini, vedo, da so bili Piparji vesela družba planinskih in domoljubnih navdušencev, ki je 1892. leta dala pobudo za ustanovitev slovenske planinske organizacije. Piparjev je bilo sprva le šest, družbo pa je vodil nadpipar Jožef Hauptman. V tem zapisu bomo spoznali osebno zgodbo drugega pomembnega piparja, Ivana Korenčana, ki je bil udeleženec pripravljalnega shoda za ustanovitev SPD. In zakaj prav njega? Ker nam je njegova vnukinja Jasna Lukežič zaupala njegovo zgodbo in ker so tri generacije njene družine včlanjene v naše planinsko društvo.

Določila, ki so veljala v družbi Piparjev, so bila zelo stroga. Med drugim so se morali Piparji redno udeleževati nedeljskih shodov na Drenikovem vrhu in kasneje na Rožniku, vedno pa s seboj nositi pipo, tobak in vžigalice. Če so prekršili kakšno določilo, so morali plačati globo, zbran denar pa so porabili za svoje izlete. Zelo pomembno določilo družbe je bilo: »Pipar mora biti samec.« Sčasoma so to strogo določilo spremenili v: »Pipar sme biti oženjen.« Kmalu po spremembi tega določila sta se leta 1900 dva Piparja poročila. Ivana Korenčana je 11. septembra na Kredarici poročil župnik Jakob Aljaž. Zgodba o tej poroki je povzeta iz gradiva, ki je bilo narejeno po zapisu v Planinskem vestniku.

Nadpipar Hauptman je bil zelo žalosten, ko je bral poročno pismo Korenčanu, a se je hitro potolažil, ko je čul, da bo poroka in svatovščina na Kredarici, 2515 m visoko, kajti v Evropi kaj takega še ni bilo. Korenčan je svate pričakal 10. septembra 1900 nad Peklom, nedaleč od Dežmanove kočice (sedanji Staničev dom). Ko so prispeli na Kredarico, jih je tam pozdravila slovenska trobojnica. Kmalu je prišel tudi župnik Jakob Aljaž. Kdo drug pa bi bil upravičen v njegovi kapelici, v Triglavskem pogorju, kjer je le on gospodar, izvršiti tako imenitno in izredno cerkveno opravilo. Ta dan je se je v Triglavski koči, ki je bila slavnostno okrašena, zbralo več kot dvajset svatov. Ko se je zmračilo, je strel vrhu Kredarice oznanil

začetek. V kapelici je zapel zvonec, nadpipar Hauptman, poročna priča, pa je rekel Korenčanu: »Ali ga slišiš, kako ti klenka? Kmalu te poneso v zakonski jarem.« Ob pokanju topičev je gorel vrhu Kredarice krasen umetni ogenj in razlival bele, modre in rdeče žarke v temne doline, očak Triglav pa je strmel in si od strahu zavil svojo sivo glavo v gosto meglo. Nato se je družba odpravila v kočo, kjer je

Piparji in Jakob Aljaž na poroki Ivana Korenčana in Jelice Hrovatove

bila pripravljena večerja. Premajhna je bila miza za obilna jedila, katere so pripravile cenjene dame, prijateljice Piparjev. Več ur so so že pekle, cvrle in kuhale, in šibka miza je ječala pod težo naloženih božjih darov. Ko je prečastiti g. župnik odmolil Ave Marijo in so gostje posedli, je otvoril Nadpipar »Piparski večer«. Pozdravil je ženina in nevesto, gospico Jelico Hrovatovo, navdušeno Slovenko in vrlo, neustrašeno hribolazkinjo, gospoda župnika in vse drage goste in vodnike, potem pa izročil predsedstvo gospodu župniku. Ženin se je v svojem in nevestinem imenu zahvalil za ljubeznivo prirediteljevo in udeležbo. Tekom večera je večkrat govoril gospod župnik o slovenski turistiki in planinstvu ter dokazoval, da so slovenske gore že davno pred Nemci osvajali domačini. Nadpipar je govoril o pričetku in snovanju slovenskega planinskega društva, gospod Sušnik je govoril o slovenski domovini in o bogastvu njenih naravnih krasot. Pa še mnogo drugih zanimivih, zabavnih in šaljivih govorov in napičkov je bilo, vmes pa so se razlegale slovenske pesmi. Navdušenost je dospela do vrhunca, ko je bilo treba misliti na zaključek večera. Pred polnočjo je vse utihnilo.

Zgodaj zjutraj so prebudili izletnike vodniki z naznanilom, da dežuje in da je ves svet zavit v gosto meglo. »Al nam kej morejo, če še nekoliko poležimo?« je vprašal gospod župnik, in vsi v en glas so odgovorili: »Neč.« No, na spanje ni bilo več misliti. Drug za drugim so vstajali; vsak je imel kaj posla. Dame so se lotile neveste, v kuhinji so pripravljali zajtrk, eni so uredili kapelico. Proti sedmi uri je v kapelici zapel zvonec in opomnil ženina in nevesto ter vse zbrane na resni trenutek. Vsi so se zbrali v jedilnici, prišla je dična nevesta v nežni beli obleki in s prekrasnim šopkom. Z ženinom sta se poslovila kot fant in dekle od vsakega navzočega posebej. Nevesta je pripela pušeljce ženinu in pričama in ko je pozvonilo drugič, je družba stopila h kapelici. Oblak na nebu se je pretrgal, prelepo je posijalo solnce na kapelico in radovedno pogledalo na izredno opravilo. Vse tiho, le zamolkle glasove župnikovih molitev je bilo slišati, in v kratkih presledkih sta zadonela dva krepka DA. Pipar Knafelc je poročni par, priči in gospoda župnika fotografiral pred kapelico.

Po kratkem zajtrku so nekateri odšli na Triglav, drugi pa so se pripravili za povratek v dolino. Poročenca sta se z vodnikom Šmercem napotila čez »Prag« v Vrata, drugi pa skozi Kot. Vsi izletniki so se potem zbrali v Šmerčevi gostilni v Mojstrani na skupnem kosilu, kjer sta se mladoporočenca srečala s svojimi starši in drugimi sorodniki. Družba se je imenitno zabavala in po šesti uri odšla proti kolodvoru. Tam so vsi vzeli slovo od prečastitega Triglavskega župnika in mu sredi ceste zapeli odhodnico: »Al nam kej morejo?« Sledil je soglasen »Neč«, in hajde v železnične vozove proti Ljubljani.

Zahvala!

Zahvaljujemo se naši planinki, ge. Jasni Lukežič, ki nam je zaupala zgodbo svojega dedka in babice in nam posredovala pisno gradivo o tem dogodku.

Rafko Vodišek

ZAPISI IZ TIBETA IN NEPALA 2003

Letošnjo pomlad sem se nameraval povzpeti na Šiša Pangmo, 8046 m visoko goro, ki leži v Tibetu. Načrt se mi je izjalovil, ker sta oba soplezalca zaradi službenih obveznosti ostala doma.

Prijatelj Viki Grošelj, s katerim sva bila skupaj na že kar nekaj odpravah, me je povabil, da se pridružim skupini, ki jo bo peljal okoli Kailasa, 6714 m visoke svete gore v Tibetu. V drugem delu pa bi se udeležila mednarodne himalajske odprave na tri še ne osvojene šesttisočake v bližini Everesta ter prisostvovala slovesnosti ob 50. obletnici vzpona na najvišjo goro sveta v Katmanduju.

Kailas je sveta gora različnih religij. Za hindujce je prestol boga Šive, za budiste pa predstavlja orjaško mandalo. Januisti verjamejo, da je na vrhu te gore doživel razsvetljenje njihov ustanovitelj Rišobanate. Pripadniki starodavne prebudistične tibetanske religije bomo pa imajo Kailas za mistično dušo sveta.

Različna verovanja, različni bogovi, vendar ena sama veličastno lepa gora. Vsako leto jo v obrednem romanju obkroži množica vernikov, saj za njih pomeni središče zemlje in bivališče najvišjega boga ter jo morajo prehoditi vsaj enkrat v življenju. Zaradi svoje svetosti je gora za alpiniste zaprta.

Nad Vikijevim povabilom sem bil navdušen in takoj sem se odločil, da se mu pridružim. Od blizu bom namreč videl Šiša Pangmo in doživljal čudesa Tibeta, videl mistično goro in še lepše jezero Manosarovar.

Takoj drugi dan, ko prispemo v Nepal, prestopimo nepalsko - tibetansko mejo. Naslednje štiri dni se v terenih in spremljajočem tovornjaku prebijamo proti zahodu po visoki tibetanski planoti, ves čas na višini nad 4500 m. Na razpoloženje potnikov vplivajo tako nemirna vožnja po razdrapani cesti kot tudi prah, ki sili v vsak del telesa in v opremo, ter neznosen smrad bencina. Pa vendar nas prevzame slikovita pokrajina dolin in planot, jezer, rek in zasneženih gora. Toliko barv in raznolikosti, kot bi si jih lahko izmislil le slikar. Ob poti, kjer se vozimo, so redka naselja, kjer srečujemo domačine, ki pasejo

svoje črede jakov, koz, ovac in konj. Veliko je nomadov, ki se selijo in iščejo boljšo pašo za črede. Velikokrat sem se spraševal, kako bi ti ljudje preživel brez jakov. Jak jim daje mleko, iz katerega delajo maslo in sir, meso in gorivo. Jakove iztrebke pa sušijo in uporabljajo za kurjavo.

Reke, ki jih prečkamo, so ponekod še na debelo zamrznjene in vkovane v led. Tudi sedla, čez katera se prebijamo, so še zasnežena, pa vendar se zima počasi že poslavlja.

Ko prispemo do slovitega jezera Manosarovar, se obredno umijemo v sveti jezerski vodi in nadaljujemo pot do naselja Darčen, kjer se začne in konča pot okoli Kailasa, t.i. kora. Na poti smo sami, saj se domačini - romarji zaradi oblice snega na sedlu Drolma La in mraza v tem obdobju še ne podajo na pot. Popoldne pridemo do samostana oziroma zasilnega bivališča Dira Puk na višini 4930m. Prenočimo v umazanih in mrzlih prostorih, kjer se le s težavo priprejo vrata. Skozi široke razpoke nosi snežinke, ki čez noč naredijo velike zamete. Sneži vso noč in naslednji dan do večera, nato pa se umiri, kar pomeni, da lahko odrinemo naprej. Čeprav je 24 ur neprestano snežilo, snega ni veliko,

Slovenski udeleženci proslave ob 50 letnici prvega vzpona na Everest v Nepal: Rafko Vodišek, Pavle Kozjek, Viki Grošelj, Andrej Štremfel, Marija Štremfel.

le tu in tam se pojavijo večji nanosi snega. Z Vikijem sva že prejšnji dan odšla na aklimatizacijo, zato sva del poti že prehodila. Odločila sva se, da se bomo vzpenjali malo višje in tako pridobivali višino. Počasi se dani in Kailas zažari v jutranjem soncu. To je veličasten prizor, vendar nimamo časa za sanjarjenje. Viki zadaj priganja, vendar je težko hoditi hitreje. Snega je čedalje več, v zadnjem delu vzpona ga gazim že čez kolena in tudi višino že čutim. Pri gazenju mi priskočita na pomoč šerpi, ki sta se do sedaj držala bolj zadaj. Tako nam gre hitreje. Po petih urah naporene hoje in gazenja dosežemo sedlo Drolma La. Vesel sem in kar malo evforičen. V vetru plapolajo molilne zastavice, čestitamo si in fotografiramo, za kaj več pa ni časa. Nekaterih članov skupine se loteva višinska bolezen, zato moramo čimprej sestopiti na drugo stran gore. Hodim zadnji v skupini in pomagam ostalim pri sestopu.

Spust s sedla v dolino se po skoraj 1000 m konča na pašnikih, kjer pa se že lažje diha in simptomi višinske bolezni se ublažijo ali celo izginejo. Naporna pot je za nami in hitro zaspimo. Naslednje jutro pa se odpravimo po isti poti nazaj proti Nepalu.

Ko se z Vikijem vrneva v Kathmandu, naju čaka že naslednji cilj, to je udeležba na mednarodni odpravi, ki jo organizira nepalska planinska zveza. Zberemo se v hotelu Hyatt, kjer je pred odhodom tiskovna konferenca, saj nepalski časopisi namenjajo dogodku izjemno veliko pozornosti. Z letalom odletimo v Luklo, od koder se nato že po znanih poteh, mimo Namče Bazarja, ki je upravno središče šerp, odpravimo po dolini reke Duth v vznožje gora.

Po šestih dneh hoje prispemo v bazni tabor, kjer se nas je zbralo 22 in to iz Japonske, Brazilije, Rusije, Romunije, Hrvaške in Slovenije. Izmed treh možnih vrhov sva si z Vikijem izbrala zelo zahteven vzpon na Pharilapche, 6017 m visoko še ne osvojeno goro. Po delno opremljeni, 850 m visoki smeri 5. težavnostne stopnje in naklonine 60 stopinj v ledu, sva po petih urah plezanja prva dosegla vrh. Z nama je bil šerpa Wongchuk. Nekaj ur za nami so vrh dosegli še Stipe in Joško Božič ter Vladimir Mesarič s tremi ruskimi plezanci. Ker je bila odprava časovno omejena, sva se povzpela še na nekaj vrhov, vendar je bilo za vzpon na Macherno, drugo goro, ki so jo v počastitev obletnice odprli za vzpon, premalo časa. 19. maja sva splezala še na 5250 m visoki vrh Pharilapche West, 20. maja na 5460 m visoki Black Twins in 22. maja na 5830 m visoki Connection Peak. Vsi trije vzponi so bili prvenstveni, do 4. težavnostne stopnje in obenem tudi prvi pristopi na te vrhove. Pri tem nama je pomagalo to, da sva bila odlično aklimatizirana, saj sva bila v nepalskih in

tibetanskih gorah že skoraj ves mesec in to na zavidljivih višinah med 4500 in 5500 m.

Ko sva čez nekaj dni prispela v Kathmanudu, je bilo proslavljanje obletnice vzpona na Everest že v polnem teku. Že iz letala, s katerim sva priletela iz Lukle, sva videla mimohod osvajalcev Everesta, na čelu katerih je bil Hillary, ki je 29. maja 1953 s šerpo Tenzing Norgayem stopil na vrh najvišje gore sveta. Pred tem je trajalo več kot 30 let, z nešteti poskusi in številnimi žrtvami, da je bil vrh dosežen.

Slovenci imamo v zbirki presežkov v zvezi z Everestom lepo število uspehov, in sicer: imamo prvi spust s smučmi Dava Karničarja, prva zakonca na vrhu Marijo in Andreja Štremflja, in 13 pristopnikov, med njimi tudi Pavleta Kozjaka, edinega Slovenca, ki mu je uspel vzpon brez uporabe dodatnega kisika. Leta 1979 pa smo potegnili tudi prvenstveno jugoslovansko smer, ki je bila do sedaj samo enkrat ponovljena.

V zvezi z obletnico so potekale različne dejavnosti, simpoziji na temo turizma in odpravarstva, simbolična posaditev dreves in sprejem na angleški ambasadi, ki ga je priredil Hillary. Vse udeležence proslave je sprejel tudi nepalski kralj ter čestital vsakemu, ki se je povzpel na Everest.

Vesel in ponosen sem, da sem se udeležil proslave, spoznal legende svetovnega alpinizma, se z njimi pogovarjal in izmenjal izkušnje. Letošnji obisk Nepala in Tibeta ter vsega doživetega mi bo ostal v trajnem in lepem spominu.

VABILO K VČLANITVI V PLANINSKO DRUŠTVO ČRNUČE

Z včlanitvijo v planinsko društvo boste stopili v svet prijateljskega druženja ljubiteljev gora, zanimivih izletov, pohodov, taborjenj. Spoznavali boste slovenske in tuje gore, uživali v njih dobro pripravljeni in v dobri družbi. Pa ne le doživljanje popolnosti, raznolikosti in moči, kar vse nam gibanje po hribovitem in gorskem svetu daje, vrača, ohranja in utrjuje tudi fizično in psihično vzdržljivost. Na gorskih poteh, tudi če na pot odhajate sami, niste nikoli zares sami. Vedno lahko srečate planinca ali več in postanete družba. Tisti pa, ki imajo raje samoto in manj uhojene poti, jih v planinskem svetu najdejo v izobilju.

Kot član planinskega društva, ki je v sestavu Planinske zveze Slovenije, pa boste v gorah in planinah lahko aktivnejši in varnejši. Razen tega pa vam članstvo nudi tudi številne druge možnosti in ugodnosti s članskimi popusti. Da postanete član planinskega društva, je dovolj, da izpolnite vpisni list in redno vsakoletno plačujete članarino. Članarino plačate enkrat letno, običajno na začetku vsakega koledarskega leta, na sedežu društva, ki je v Kulturnem domu Črnuče, Dunajska 367. Društvena pisarna je odprta vsak zadnji četrtek v mesecu od 19.00 do 19.30, informacije pa lahko dobite tudi po telefonu.

Predsednik PD: Janez Kutnar
Planinska 33, 1231 Črnuče
tel.: 040 502 896

Blagajnik PD: Srečko Valentan
Simončičeva 14, 1231 Črnuče
tel. 5372 031

Tajnik PD: Jure Božič
Cesta v Pečale 1a, 1231 Črnuče,
tel.: 5616 885, 041 676 102
e-mail: jure.bozic@elsing.si

Članarino lahko poravnate tudi:

- v Dnevnem baru JOF, vsak dan v času obratovanja,
- pri blagajniku društva, g. Sreču Valentanu, Simončičeva 14, Črnuče.

Članarina se porablja namensko za sofinanciranje programskega dela društva in za zagotovitev zavarovanja na gorskih in planinskih izletih, plačilo članarine pa daje tudi določene članske ugodnosti, o katerih vas bomo podrobneje obvestili pri vpisu v društvo.

PRIZNANJA DRUŠTVA IN PZS PRIZADEVNIM ČLANOM IN ORGANIZACIJAM

Na svoji redni seji, ki je bila 29.05.2003, je upravni odbor PD skladno s Statutom društva in Pravilnikom za priznanja PZS sprejel sklep o podelitvi prizanj PZS in PD Črnuče.

ZA ČASTNEGA ČLANA PLANINSKEGA DRUŠTVA ČRNUČE SE IMENUJEJO:

Miha Rode - pobudnik ustanovitve in prvi predsednik društva (posmrtno)
Metod Lampič - dolgoletni predsednik društva (posmrtno)
Srečko Valentan - dolgoletni blagajnik društva
Stana Štrifot - dolgoletna računovodja društva

ZA PRIDOBITEV SREBRNEGA ČASTNEGA ZNAKA PZS SO PREDLAGANI:

Janez Kutnar
Nace Perne
Srečko Valentan

ZA PRIDOBITEV BRONASTEGA ČASTNEGA ZNAKA PZS SO PREDLAGANI:

Drago Koželj
Danilo Patarčič
Stanislav Berčič
Jure Božič

ZA PISMENO PRIZNANJE PZS SO PREDLAGANI:

Dušan Žigon
Miha Vuk
Rado Stopar

Osnovna šola Črnuče
SCT d.d.
Petrol d.d.
Termo d.d.
Tovarna asfalta Črnuče

PRIZNANJE PLANINSKEGA DRUŠTVA PREJMEJO:

Andreja Dominc
Bojana Zavec
Alenka Velkavrh
Blaž Germek
Ludvik Germek
Franc Breznik
Dušan Drobež
Tone Paskvale
Sandi Stopar
Janez Pirnat
Franc Dolinar
Silva Grantar Grah
Jože Breznik - JOF
Dnevni bar JOF
Anton Kolenc
ETRA Črnuče
Man Gospodarska vozila
Filip Štucin
Dejan Ogrinec
Marjan Kukolič

**ZAHVALO ZA USPEŠNO VODENJE DRUŠTVA PREJMEJO
NEKDANJI PREDSEDNIKI:**

Nace Perne
Jože Košir
Danilo Patarčič

ZAHVALA

Planinsko društvo Črnuče prav gotovo ne bi obeležilo 50-letnice delovanja brez finančne in materialne podpore številnih sponzorjev in donatorjev ter brez prostovoljnega dela prizadevnih posameznikov. Z zahvalo v zborniku bi jim radi izrekli priznanje za darovano pomoč v denarju, materialu in prostovoljnem delu. S tem smo predvsem obnovili Črnuški dom na Mali planini in omogočili ostale društvene aktivnosti. Zahvalili bi se radi sledečim podjetjem, organizacijam in posameznikom:

	TAČ, Tovarna asfalta Črnuče
	PETROL
	TERMO
	SCT

	ETRA 33
	MAN GOSPODARSKA VOZILA
	TEHNOCHEM

BELINKA BELLES	LAMONT
DIMC VACKER	MONTTIM
SINTAL	SAM
ELSING INŽENIRING	SLOVENICA
UNIMAT	VETO
VENTILI JAKŠA	VODOTERM
FORTE INŽENIRING	GRUNDFOSS PUNPEN
LAGOJA	CVETLIČARNA VACIK
RINGO	AVTO TRUNK
OGENJ	PEČNIK SILVO
KLJUČAVNIČARSTVO STANISLAV LEVSTEK	IMES

Zaslужni posamezniki

JANEZ KRŽIČ

JANEZ DEŽELAK

ALENKA VELKAVRH

ANDREJ MAJCE

ANTON ZGONC

DRAGO KERŽIČ

JANEZ ERJAVEC

JOŽE BREZNIK

LOJZE ŠPORAR

MARIJA GRADIŠEK

MATEJ BLEJEC

MIRO PENKO

PETER PETEK

SANDI STOPAR

ŠTEFAN ŠTRUKELJ

ZVONKA ŽAGAR

JANEZ MIHELJ

FRANC DOLINAR

ANDREJ BREGAR

ANTON BABNIK

DAMJANC NOVAK

DRUŽINA JONTEZ

JANEZ KOKALJ

JOŽE OBŠTETAR

LUDVIK GERMEK

MARJAN KUKOLIČ

MILAN TOMIČ

NEŽA BOŽIČ

RADO STOPAR

SAŠO NOVAK

TONE PASKVALE

ŽIGA PIRNAT

JANEZ BEDENK

MATEJ JANŽEK

ANDREJ KOVAČ

ANTON KOLENC

DANA KUTNAR

FRANC DOLINAR

JANEZ PIRNAT

JOŽE TURŠIČ

MANCA VELKAVRH

MARKO KOMAN

MIRO LOŽAR

PETER DEMŠAR

ROMAN ŽURBI

SLAVKO MARTINČEVIČ

VOJKA BOŽIČ